

శ్రీ
యాదవాద్రిశోపాఖ్యానము.

—(0)—
ఇది

శ్రీకామినెట్టివేరమదొరగారిచే

రచియింపబడి

సరస చతుర్విధ కవితాసామ్రాజ్య ధురంధరులును
హిందూస్థానాంధ్రభాషా కవివరులును

అగు బ్రహ్మశ్రీ,

నాదెళ్ల పురుషోత్తమశాస్త్రిగారిచే

బరిష్కరింపబడి

ఆర్యానందముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడినది.

మణిపట్టణము

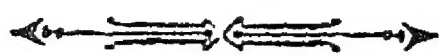
1916

Registered Copy Right.

దీనివెల

ఆఱుఅణాలు.

మంగళాశీస్సు.

శ్రీమహితంబయి చెల్వొందువల్లూరు
 దక్షిణాంతర్భాగ రక్షకుండు
 వరభామ్మదేవర వంశపాథోరాశి
 పరిపూర్ణచంద్రుండు భాష్యకారి
 నరపతిసుతసత్య నారాయణవరప్ర
 సాదనాయఁడు ప్రభుసత్తముండు
 నశవసంతర్తువునందు వేంకటలక్ష్మీ
 నరసాంబఁజేపట్టెఁ బరిణయమున

అట్టియుత్సవమందు బయల్పడలెను
 బీబినాంచారుశ్రీహరిఁ బెండ్లియాడి
 నట్టిసచ్చరితంబిది యామహాత్ము
 లింపుసంపదలిత్తురీ దంపతులకు.

శా. శ్రీవల్లూరుపురంబు నందలరు నాశ్రీవేణుగోపాలుఁడ
 న్నేవగ్రామణినూత్న దంపతులకు నీర్ఘాయురారోగ్యము
 లీవిప్రసంజలునిత్య హర్షమునుబ్రాలే యాద్రిధైర్యంబుశో !
 భావిస్తారులఁ బుత్రరత్నముల నొప్పంగల్గఁజేయున్సదా॥

ఉ. శ్రీయుతుఁడౌచు భూరమణశేఖరుఁడౌచు నిజాప్తసౌఖ్యసం
 ధాయకుఁడౌచుసాధు జనదైన్యనివారకుఁడౌచు సర్వదా,
 న్యాయమెఱింగివర్తిలు మహామహిమాఘ్యుఁడు నొచుసత్యనా
 రాయణదివ్యనాముఁడు విరాజిలుఁగాత బుధప్రశస్తుఁడై.

వీ రి క.

గోపావతి మండలంబునగల యేనామనగరపువాస్తవ్యులును అచటిఢైంచ్ గనగ్న మెంటులలోమున్న ద్విభౌషియుద్యోగ మొనరించియుండినవారును ఇపుడువయోవృద్ధులయియున్నవారునగు శ్రీకామినెట్టి పేరమనాయఁడుగారు అనేకసంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములను బహులక్ష్యముతోఁ బలుమాఱుచదివి సారముక్రోలినందునఁ గలిగియున్నపాండిత్యమును భక్తిసామర్థ్యమునఁగలిగిన కవిత్వధారనుఅండఁజేసికొని తమకత్తిప్రీతికరమగునీ పావనచరిత్రమును బ్రబంధముగరచియించి యోపికయుంబర శ్రేయసహనమునుగల లాక్షణికులచేఁ బరిష్కరింపింపఁజేయుదమని కొనుచుండిరి. తత్ప్రీతియపుత్తులగు శ్రీవేణుగోపాలరావునాయఁడుగారు మ-రా-రా-శ్రీ శ్రీరాజాబామ్మదేవర సత్యనారాయణ వరప్రసాదనాయఁడు బహదూర్ జమీన్దార్ గారు బాల్యముననున్నప్పుడునారికి గార్డియనుగానుంచునీ బంధునందుండిరి. నేనపుడు హిందూబ్రాంచ్ స్కూల్లో డ్యాస్టరుగానుంటిని. సదరుమైనర్ రాజాగారు కొద్ది కాలమునాయెద్దఁ జదివికొన్న సందర్భమున వారి నెడఁబాయని గార్డియనుగారితో నాకుఁ బరిచయమేర్పడెను. నేనాంధ్రహిందూస్థానభాష ఖందుఁ గవిత్వముచెప్పుచునను మొదలగునావిశేషములేవేవియో యీకుమారుఁడుగారా తండ్రిగారికివ్రాసిరి. వాగ్రంధము నొకజాబుసహా నాకిమ్మనియంపిరి. కాని నేనపుడు గురుభక్తిప్రభావమును ప్రబంధమును రచియించుచుండిన కాలమగుటనిది యట్టెయుంచితి. పిదపనొకప్పుడేను ఏనామునకుఁబోఁగలిగియీగ్రంథకర్త గారిని దర్శించితిని. వీరియశస్సును వింటిని. అభినవాజాతశత్రువను బిరుదమందఁదగినవారు. వీరుమహర్షి సములని నామనసు నకు లక్ష్యముకుదిరెను. ఈగ్రంథముననువు పఠచుటయందువారికిఁగల కుతూహలమును దెలిపిరి. ఆమోదించితి. అటుపై నేదీనిందయ్యారుచేసివారికిఁబంపితిని. కథాసందర్భమట్టిదికావు ననక్కడక్కడ సమయోచితముగఁజేర్పఁబడిన హిందుస్థానీకల్పనలకును దక్కినయొప్పిదములకును దమకొదవిన యానందమును దెలియఁబఱచిరి నాకువీలయినపుడచ్చుకూడ నన్నే వేయింపుమనియుండిరి. తీరికయమరక కేవలము నేనురచించినవె యచ్చపడకయట్టెయుండి నందున నిదియునట్లెయుండవలసివచ్చెను. ఇపుడునాగ్రంథములను ముద్రింపించుచున్నందున నిదియుంబ్రకటించు చున్నాఁడ. ఈగ్రంథకర్త గారింగూర్చి యొకానొక యాంధ్రపత్రిక సంవత్సరాదిసంచికయందు పీరిఫోటోనుజూపుచుఁగొంతవిషయము క్లృప్తముగ వ్రాయఁబడి యున్నది చాలమందిమాచియెయుండ్రు. వీరుమంచియాస్తికులు. తత్సనాతనమతముననుసరించి యనేకస్మృతివచనములు దాహరించుచుంబెక్కు లుపన్యాసములు వ్రాసియుంచి యున్నారు. అవన్నియుంబ్రకటింపఁబడు నేనిలోకమునకెంతమేలయి నంగాఁదగియుండెడి ననియనుట కవికాంచినవారించు కయువేనుదీయరు.

నా. పు.

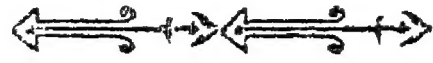
శుద్ధ పత్రక.

పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.	పుట.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
2	24	ఆని	ఆని.	22	2	పద	పథ.
4	10	కాకుం	రాకుం	,,	20	సోకి	సోకి
,,	27	భూష	భాష	23	2	వతివ	చతివ
5	16	య్యమ	య్యూమ	,,	24	జనక	జవక
,,	29	జేకూరె	జేకూరె	24	4	వేట్క	వేడ్క
6	5	పునలా	పుథలా	25	25	లోలు	లోల
,,	8	పుధ్లా	పుధ్లా	,,	26	సాద్వి	సాద్వి
,,	26	చుసం	చునుసం	26	9	జూడ	జూడ
7	19	భక్షిం	భిక్షిం	27	1	గోవ	గోప
8	28	నిల్పు	నిల్పు	28	7	బ్రధ	బ్రధ
,,	29	యెక్కింత	యెక్కింత	29	3	రన్ త్	రన్ త్
9	16	దెవ	దైవ	31	8	లామ్మ	బొమ్మ
,,	17	కడ్డె	కడ్డె	,,	11	భార	భార
,,	25	నావ	నావ	,,	18	,,	,,
11	2	సమ్మ	సమ్మ	,,	23	,,	,,
,,	4	తుమా	తమా	33	20	నింక	యింక
14	11	రస్	రసి	34	10	ధిలీ	ధిలీ
16	17	దెల్పం	తెల్పం	36	4	క్రంకె	క్రంకె
,,	22	కార్మ్య	కార్మ్య	38	8	భద్రో	భద్రో
17	28	భార	చార	,,	13	విదా	విధా
18	18	కర్కె	కర్నె	39	1	ధంకా	డంకా
,,	27	వినాహ	వివాహ	,,	3	సానీ	సానపు
19	2	గార్వ	కార్వ	,,	11	యేదో	యేవో
20	16	ప్రార్థ	ప్రార్థ	40	10	లాన	లాన
,,	17	సత్పథ	సత్పథ	,,	22	కాంతు	కాంత

యాదవాద్రీశోపాఖ్యానము.

ప్రథమాశ్వాసము.

- శా. శ్రీరంజిల్లెడు వక్షమొప్పునతని స్త్రీయాదవాద్రీశుని
స్త్రీరేజోద్భవముఖ్య దేవవిసుతున్నిత్యం గృహంభోధిసో
దారుందారుణ పాపకాననశిఖిన్ద్రా మోదరుంగొల్పెద
నూరుల్కొనుపాటి కబ్బమిదియైతోణిం బ్రకాశింపఁగన్. 1
- శా. భూమిశావళిపాలనంబున జనుల్తోందఁగానుండిన
స్త్రీమానాధుఁడుశౌరియంత ధరణిస్త్రేయంబుఁగల్గింపఁదా
నేమేమోబహురూపభేదములతో నేర్పాటుపొందఁగనె
ఙ్గామోదించునుగాదె యమ్మహితునేన శాంతముంగొల్పెదన్. 2
- శా. ఆవేడ్కనునుయాదవాన్వయమును దావిర్భవించెన్లస
చ్చీవత్సాంకితుఁడార్త రక్షకుఁడుతా శ్రీవేణుగోపాలుఁడై
తావేత్వేణు పురంబులందలరుట స్థర్మాత్ముఁడై యొప్పుటం
గావంజూచుత మమ్ముభక్తజనులంగల్యాణముఁగూర్చుచున్. 3
- మ. హరిరాణీశశిసోదరీ మహితయోయం భోజపుష్పలయా
నిరతానందశుభప్రదాయిని యవానిత్యప్రభౌవాన్వితా
సిరిసంపత్తుసుబుద్ధికల్గిప్రభతో త్తేమంబుగానొప్పఁగా
సరసోదారతనిండఃప్రేమనుమము న్నాకంగనీకౌఁజుమి. 4
- మ. అని విన్నవించి తజ్జగజ్జననీ జనకులకు హృదయరంజకంబుగ వినుపందలంచినబీబీ
నాంచారాంబాకథాక్రమంబెట్లనిన. 5
- క. మేదినిమునుష్టేచ్ఛావృత, మాదిసములయందుదేవ తాలయములలో
వాదింపవినకతురకలు, వేదూరిరిగాదెజనులు వెఱఁగుపడంగన్. 6
- గీ. విగ్రహారాధనకువారు విముఖులగుట, మ్లేచ్ఛులందఱుగూడియు మేటివనఁగఁ
గలుగుదేవాలయంబులఁ గదలఁగొట్టి, విగ్రహంబులఁగై కొను వేడుకొదవ. 7
- క. ఉత్సవవిగ్రహములఁగొని, యుత్సాహముమీఱఁజేర్చి రొకకొట్టునకుం
దత్సర్వవిఘాతదభీ, భత్సరసాస్పదుఁడువారి పాదుషతనరెన్. 8

- క. ఎచ్చటికమాన్నిజనులను, గుచ్చితములనోవఁజేసి కులవైరమున
న్వీచ్చులవిడిసలయించిరి, పచ్చనిధ్వజముప్పధిల్లిప్రభువులటగుచున్. 9
- క. అటుపిమ్మటవారలెయె, గ్గటుసల్పకదేశధర్మ మరసెడువారై
ఘటియించిరిజాగీర్లుం, బటుతరమాన్యములుఁదగిన ప్రముఖులకీడన్. 10
- వ. పరమపావనస్థలంబగు నీ భరతఖండంబున నిట్టి యశ్వరాజాధికారంబు పొప్తి
పను హిందువులు వారివారికి దయాపాత్రులైననె శోధింపను గారణంబరయ. 11
- క. ఒకదేశంబునఁ గ్రీస్తునిఁ, కొకతటిఁబైగంబరార్యు లుదయించినని
య్యకలంకరాజ్యపదవియు, వికటములేకొదవనయ్యె వీరిలువురకున్. 12
- క. అకలంకకర్మభూమిని, సుకరముగాఋషులుదెల్పు శ్రుతిధర్మంబు
ల్వికటములయి పరశాస్త్రము, లకటాహిందువులకిప్పుడలనడవలసెన్. 13
- వ. ఇట్లొక్కింత కాలంబుగడవ. 14
- గీ. శంకరాచార్యయతిరాజ చారుమతులు, మధ్వగురురాయముఖ్యులు మహినివెలసి
త్రిమతములుగూర్చితచ్చిత సమితిఁజేర్చి, మరలదేవాలయంబులఁ బరగఁజేయ. 15
- వ. అవసరంబుగలిగి విగ్రహాన్వేషణంబొనరింపవలసె నట్టియెడ శ్రీమద్రామానుజాచార్య
గురువరుండు. 16
- గీ. విగ్రహంబులులేవని విన్నయపుడె, యున్నతొవదిడిల్లీయటన్నదివిని
దాసరులదండతోడఁద్రదండివెడలె, ఫౌజులెక్కింపఁదరముగా దోజవినుడు. 17
- గీ. పులికిఁబూటకుమిరియాలెపుట్టెదంట, యెందఱుందుగొమిరలే యెంచికొనుడు.
ఇట్టిదొసేనడిల్లీనిముట్టఁజింప, నతులవిస్మయమందిరష్టచటివారు. 18
- క. డిల్లీమైదానంబున, ఖిల్లాకున్మోలఁజాల ఖేలనలీలం
దల్లక్షణంబులొప్పఁగ, గల్లోలపుహొదయుఁబుట్టఁ గళవళపడుచున్. 19
- గీ. శత్రుబలములముట్టడి శబ్దమెసఁగె, వార్తతెలియకబేహుష్యైర్వర్తనమున
మంత్రులారయలేదొకొ మస్తికల్గి, మిత్రభేదముగానె నేమించినారొ. 20
- వ. ఆనియిట్లు పాదుషా దద్దరిల్లి ప్రధానిశేఖరులం బ్రశ్నింప. 21
- గీ. మందుగుండులేని మహనీయుఁడొక్కఁడు, దాసవర్గదళముఁ దానువచ్చె
నందుదురముచిహ్న మరయరాకుండుట, శంకలేకయున్న చందమనిరి. 22
- వ. అందులకు రాజిట్లనియె. 23
- గీ. లక్షలకొలందిజనులొప్పలక్షణంబు, కక్షగాకున్నఁగలజేదొ కర్కషాయె
దానిదెలియఁగవలయును దాల్మివోడ, దాసరులటంచునిరసన తగదుమనకు. 24

- గీ. మంత్రులునుబండితులునిని మంచిదనుచు, యతివరుని గాంచియతనికి నతులొనర్చి
యుష్మదాగమనార్థ మిట్లోమహత్త్ర, అస్మదధికారితెలియంగ నడుగఁబంపె. 25
- వ. అని విన్నవించిన. 26
- గీ. పాదుషాగారిదగ్గన పొప్తిమాకుఁ, గలుగమారాక హేతువు తెలుపఁబడున
టంచుననవినియూమోద మంచుజనియఁ, దెల్పిరామాటరాజుతోఁ దెల్లముగను.
- గీ. రాజు నెలవిచ్చెనా యతిరాజవరుని, తేపుకనుఁగొందుముచిత పురీతిగాను
మత్స్యభౌస్థలిఁజేర్చుచు మాత్యయనుచు, దెలుపఁగాఁబడెనది యోగితిలకునకును.
- గీ. అందులకుమోదమందుచు నానసరణిఁ, బ్రభునిదర్శారునకుయోగిపతియటేగ
ఛత్రచామరముఖరాజ సంపదలను, మంత్రివర్యుడె దుక్కొనెమానితిలకు. 29
- కం. తాజీమొసఁగుచుగురుజీ, వాజూఎహ్తాఖ్ త్వరాప్ బైరియెయనుచు
న్రాజాదాబనునంతనె, హాజీకాజీవజీరులట్టులొనరుపక. 30
- గీ. శుభముశుభమంచు దీవెననూక్తిచలుక, దివ్యరూపులుదినకరతేజులరయ
శమదమాన్వితులసములు సాధులనుచు, సభికులెల్లడఁబొగడిరిసన్మునీంద్రు. 31
- కం. యతిరాజధరామరది, వ్యతపోధనమహిత యుష్మదాగమనమునం
గృతకృత్యుడనై తినినే, నతిపావనమయ్యె నస్మదన్వయమెల్లక. 32
- వ. అనియర్థమిచ్చునట్లు పాదుషాప్రస్తుతింపయతి రాజవర్యుండిట్లనియె. 33
- గీ. రాజరాజవుమహనీయా రవ్యసుగుణ, నిధివటంచునువిన్నంతనేఁడుకంటి
నాదురాకయు నష్టంబుగాదుమీకు, నిస్సంయోజనమగు కోర్కెనేఁదలఁచుట. 34
- గీ. విగ్రహమ్ములు తెచ్చిరివెనుకవారు, అవిమాకిమ్ముకోరెదమంతెనుమ్ము
అదియెపదివేలు లక్షలుననికొనెదము, సంతసించెదమోరాజసద్గుణాభ్య. 35
- ఉ. సీతనునాతిగాఁదలచిచే కొనురావణుచేష్టమాదిరి
న్రాతిగలోహమట్టుఁగని రాజితవిగ్రహరాజిఁదెచ్చుట
న్నీతినిదేశధర్మమును నీటఁగలంచిరిపూర్వపాలకుల్
కోతులమూకలప్తు చనికొటజయింపవె కోర్కెఁదీర్చికోక. 36
- గీ. అనుచుసోటిపాటు గనుదెల్పుకథవిన్న, హర్షసూచనలనెయనియెన్మపతి
దైవమహిమఁదెలుపఁ దమ్మిరుపిలువంగ, నవ్విరాఁగమేమిటడ్డమనుచు. 37
- క. దైవములనిహిందువులన, దైవములెల్లెనటంచుఁదాముతురమ్ము
త్వేవేవెకలించికద, దైవమహత్తీవు సూపఁదగుదుమహాత్మా. 38

చ. నిగమములందు నర్థమగునిర్గుణతత్వమె యంచునెందఱో
జగతినిబల్కుచుండగ నిజంబదికాదు పరేశుడెన్నఁగా
సగుణుడయంచుఁజాటుచును సాహసవాక్కులు వెల్లడించుమీ
తగవదిమాకుఁజూపుటకు దారియుఁగాదెదయానిధిగురూ.

39

మ. మునుమాపెద్దలుతెచ్చునప్పుడనిలే మాధాత్ములీహిందువు
ల్పనిలేకీర్తివివితబామ్మలనకే భక్తిన్నమర్చింతురో
వినవితౌననివారెమూఢులని భావింపంగనాఁగాదెయో
యనఘానామనవిన్వివంగఁడగదే యాస్థంబయత్నింపవే.

40

క. కాకున్నమీరలడుగఁగ, మీకిచ్చితిమన్నగొప్పమీకామాకా
కాకుండునెవిగ్రహములు, మీకేకలువిన్ననన్విమీవేయెనక.

41

గీ. గౌరవంబుమీది కలకాలముందును, భక్తియెల్లరకును బ్రబలియొప్పు
మేచ్చులింకమీఁద మెదలరుసిగ్గున, విగ్రహములఁజూచు వెఱవెకనుము.

42

గీ. అనుచురాజనయోగిమేలరుచులేచె, నమ్రుడై వినయోత్తులునతలుఁగూర్చ
దీవెనలాసంగివీడ్కొని దృఢమనమునఁ, జింతసేయుచువిడిదికిఁజేరెనంత.

43

వ. ఇట్లుయతివరేణ్యుండరుగం బాదుషానిజమతాభి మానులగు బంధులమిత్రులనేక
తంబునంగూడి తదభిమతంబెఱుంగదలంచి విగ్రహంబులునిచ్చుటకు సమ్మతింతు
రేయనుడునిజమత పక్షపాతరక్తి యుంబరమతని రసనాసక్తియుంబెనం గొన
నొక్కుమ్మడినైక గ్రీవంబుగనీనొల్ల మన్నంతవారలకాతండిట్లనియె.

44

ఉ. వీరులుగారుదాసరులు వీరలటంచుదలంతురే మొకొ
వారలెచాలరేతృణమె వ్రజముకాదొకొదైవమెన్నిన
న్వారిధిఁగట్టిలంకఁగలవారలఁ గూల్చెనుగోతిమూకలం
చీరలువిన్నచెన్నుడెదియీశుని మాయకులొంగకుండెడిక.

45

క. మనకునికొనునల్లానే, ఘనముగనాహూణులంద్రుగాడనిహిందూ
జనులంద్రుదేవుడనుచును, వినవినఁగాభాష వేటువిధమొకటెకదా.

46

క. వీరలలోనెవరైనను, వేఱగుభాషలనుదెలియువెఱవెఱిగినచో
వీరిదివారికివారిది, వీరికినిందెలియనట్టి వెఱులనెదరే!

47

గీ. సర్వభూషలెఱిగి సర్వజ్ఞుడననగు, సృష్టికర్తమనుజసృష్టిచేసె
కోటులొప్పడెగల కూటంబులొప్పంగ, నొకటిశ్రేష్ఠమనుటయుచితమగునె?

48

గీ. రాజునాదాయ లాభంబురాజ్యమునకు, భంగమొదవెడునాజికిఁబనికివచ్చు
నిష్ఫలంబుగజనులను నేపనేల, బొమ్మలుంచినఁ గల్గినోభూరిధనము!

49

- గీ. మతమునకుదురంబు మతకర్తలకుఁదగుఁ బరమేశ్వరమరయరుగద
రాజులిహపరంబులూ జనుగనఁదగుఁ, గానలాభరహితకలహమేల? 50
- గీ. హానికిన్కయుకవిపల్కు జ్ఞానివ్యభయ, పండితోక్తులురి త్తలేపదదొనర్చుఁ
గానవచ్చినయతిచాల గణ్యుఁడగుట, వారితోఁగలహింపఁగవలదుమనకు. 51
- వ. ఇదియెల్ల నిట్టులుండ. 52
- ఉ. భవ్యుడుధాత్రినాయకుఁడు ధారుణి నేలఁగను ర్త్యకోటియ
న్యోన్యహితంబుసంపదయు హాయియుదంపతులింపునింపున
న్యోన్యసుఖానుకూలత లనందఫకీర్లును సాధుముఖ్యులౌ
మాన్యులుతుష్టిఁబుష్టిఁగన మంచిపనుల్లు టియ్యిఁచు మెప్పుగఁ. 53
- వ. అనునట్లుప్రజాపాలనం బొనర్చుటయకదాకీతికరంబనుడు బంధుజనంబులెల్లరు
నిరుత్తులైన నొక్కఁడుమాత్ర మిట్లనియె. 54
- గీ. అందులకెకాదెతామిచ్చినట్టియాజ్ఞ, వారిదై వంబులైనను వారిపిలుపు
విన్నబోవలెలేకున్నఁ బిన్నవోరె, మరలవత్తురేవారలుమహితులైన? 55
- వ. అంతస్మతీయొక్కరుండిట్లనియె. 56
- క. బమ్మకొపుకారెగాతో, బొమ్మలై సాచెలోగెబోలెతమాషా
హిమ్మతేసెయూపక, గమ్మత్ హుయియ్యుకు ఆనెగయహిక్మత్సబ్. 57
- వ. తుదకొక్కవయోవృద్ధిట్ల నియె. 58
- గీ. అయ్యుదావంద్ తక్సీన్ ఆస్కెమర్జి, జై సహైవై సకర్నే బిచార్ కెంజి
దుష్మనాహాతోహిందువాదూర్థ డింగె, కామ్ ఎహ్ దేఖ్నె పర్వర్ది గార్కె నామ్క
- వ. అనుచుంబర్యవసానంబునఁ బ్రభువర్యుచిత్తానుసారంబుగనే కార్యంబుఘటియింపఁ
బడ దీర్మానింపంబడి యిక్కడివృత్తమిట్లుండనయ్యతి వరేణ్యుండప్పతిపురప్రాంత
క్షీతితలంబుననె మున్ను విడిసినయన్నెలవుననె నిర్మలమానసుండై • నిష్ఠనూనియ
ష్టాక్షరీ మహామంత్రానుష్ఠానంబు నేయ. 60
- క. ఆగమశాస్త్రోక్తంబగు, నాగతినిబురశ్చరణకు నారంభించెన్
రాగముభోగములుడుగువి, రాగియతండగుటదానరహిఁగననయ్యెన్ 61
- గీ. సెల్వపిళ్లరాయచిటు విగ్రహముతక్క, విగ్రహంబులెల్లవెడలివచ్చె
సెల్వపిళ్ల లేవఁజిటుకునఁబట్టెను, బీబికదలకుండఁబ్రీతిబలిమి. 62
- గీ. ఘల్లుఘల్లుమనుచు గజ్జెలుమ్రోయంగ, నటనమొనరసల్పనాతియపుడు
చిత్రమరయుచుండఁజె కూరఁదఱియని, తళుకు మొఱపుభంగిఁదరలెబామ్మ. 63

- గీ. ద్యుతిరయంబునఁబాయఁగాదుల్లభమయి, దృక్కునిలుపఁగలేరెరిధృతఁజెడికి
ఇంతులెల్లరునారీతిగంతులిడెడి, చందీమేమాచుచుండిరి సకియతోను. 64
- వ. అపుడుబీబీసాహాబా తండ్రితోఁదద్విధంబెఱుక పఱపరయంబునఁదన్మందిరంబు
నకుఁజేరనరిగి. 65
- క. చెల్లయెపుధలావావా, భూల్లయిమేరీసెదోస్తిపున్లీయేకోహ్
చెల్లయినాచేనాచే, దిల్లెబత్తుయ్యముఝుకుదేఖ్నేభేజ్జీ. 66
- వ. అనివిన్నవించినవిని యాటలభ్రాంతి నె యనుచున్నదనుకొనిపాదుషా 67
- క. బచ్చీబేటీయెహ్క్య, కచ్చాకామ్మహారి అపకృత్యెసోపుధ్లాన్
పిచ్చేఘాండ్వానాకెం?, అచ్చేపుల్ల్యాదిలాంపుఆప క్కేలే. 68
- క. అంచపుడాసుతనంచయు, నంచితరత్నాళిఁగూర్చి యట్టివెబొమ్మ
ల్కాంచనమునఁజేయుండని, కాంచనకారులకు నాజ్ఞఁగడువడినొసఁగె. 69
- క. ఆవిధమునబీబీకై, కావించిరిన జరుగానుఘనవిగ్రహముల్
దేవియవేవియునొల్లక, రావింపఁగలేవెబొమ్మరాజవిసీరో. 70
- క. అనితండ్రిదూలనాడఁగఁ, దనయావినుమంచుఁబలికెదగజేహిందూ
జనవిగ్రహంబులేటికి?, మునివరునకధీనమయ్యె మురిసిపరుగునక. 71
- క. చనెఁగాదెమంత్రబలమునఁ, జనరాదడుగంగమరలజగడముమునెగాఁ
జనుదేరకుష్లేచ్చాయను, మనవారలువిన్ననగెడుమాటెలోఁటె. 72
- వ. అనుచుయుక్తాయుక్తంబు లెఱుకపఱపనాతండింతపల్కిన. 73
- గీ. మంతనముఁదెల్పసిగ్గునమాఱువల్క, లేకయుండిననదె మోదలీలయంచు
నిర్గమించెనువాదుషా నెలవునకును, అంతసంతాపమెదఁజెందియింతినిలిచె. 74
- వ. ఇచటివిషయవైచిత్ర్యంబు లిట్లుండనచ్చటయతివరుంగాంచి తచ్చిష్యముఖ్య
బృంధంబిట్లనియె. 75
- గీ. నెల్వపిళ్ల నాదచిటు చైవరాయఁడు, జాగునేతకేటిచందమనఘ
తురకబీబికెట్లుదొరకెనుమనదేవుఁ, డెఱుకపఱపుమయ్యయిద్దచరిత. 76
- వ. అనుచుఁబ్రార్థింప వివరించెనెట్లన్న. 77
- క. డిల్లీ శాత్మజయయిసుమ, వల్లి పయోరాశితనయవర్ధిలుచుసం
పుల్లాబ్జనయనయొకతటి, సల్లాపముగాను దండ్రసమ్ముఖమందుక. 78
- క. కావలయుబొమ్మలాటకు, మీవలనంజెఱుసుబడ్డమేలిమిబొమ్మ
ల్భావించికాంచికోరెద, లేవీలానరింపుమిటకు దేవరప్రీతిక. 79

- గీ. అన్చుఁగొమరిత కోరఁగానాదరించి, యష్టచేఱసాలనున్నట్టియందములగు
బొమ్మలన్నింటిఁ జూపినఁబూవుఁబోడి, కోరెనీబొమ్మనిమ్మనికూర్కి పేర్కి. 80
- గీ. తనయకునుగల మక్కువఁదానెఱింగి, ఆడికొనుమమ్మ బొమ్మతోననఁగ నెకొని
వందనంబాచరింపంగ వసుధనాథుఁ, డబ్బముఖిఁ బ్రేమదీవించియనిచెనాది. 81
- గీ. అదియె మొదలనపాయ సఖ్యంబుకుదిరె, బీబిపద్మావతారమన్నిరుదునమరె
విడుచుటకునొల్ల కుండిన విధమునరయ, నానుకూల్యమేయదిరహస్యంబటనఁగ. 82
- గీ. మంతనంబేమిగురు వరామతముకులము, లొల్ల రాచనఁదెల్లంబయెల్లకడల
నింద్యజాతిని నేస్తము వంద్యుచుగునె, సంశయముదీఱఁదెల్పుమోస్వామియనఁగ. 83
- గీ. పావకునికొండునింద్యమానావెలయునె, యటులె తేజోమయాత్మునికఖిలకులము.
లరయసమములు సందియమందనగునె?, కథలుదెలిపెదవినుఁడ నేకములుగలవు. 84
- క. ధరణీశత్వమునొందఁగఁ, బరమపదస్థుండు పంపఁబడియెడునంచు
స్వరశాస్త్రంబులెచాటునె, దొరయగు మేచ్చాధిపుండు దూహ్యుండగునే?. 85
- వ. ఇదిప్రభుత్వసామాన్య ధర్మంబుదీనికేమి?, వర్ణసాంకర్యవైచిత్ర్యంబొందు
నుడివెదవినుండు. 86
- క. రామేశ్వరాభిషేకము, నీమంబుగ నేడుసార్లునిత్యంబునుదాఁ
గామితఫలసిద్ధికినై, భూమిసురుఁడక్కుభట్టు పొనరింపుచునే. 87
- గీ. వ్రతసమాప్తిచేయు వలనదిపెడఁద్రోసి, భిక్షుకై నవాంఛబేలయగుచు
భిక్షిగౌరవముగఁ బెట్టెదరనుచింత, సన్యసింఁచెఁజుండిసన్నతిఁగన 88
- వ. అట్టులనేర్పడియతి గౌరవంబున భక్షింపుచుకాలంబుఁగడపుచుండ.
- గీ. పాదుషాతఖ్తొకపుబేవార్తనై న, భద్రగజమునుగూర్చిరిబదులుఁగూర్ప
నక్కుభట్టికినది వైచెనలరుదండ, తత్తిధిష్ఠింపఁజేసిరితత్తుణమున. 90
- గీ. విచ్చుకత్తులుదూసియు వెఱఁగుపఱచి, తురకవర్ణ పువిధులను గఱపఁమెలఁపఁ
బట్టుదలముందుఖల్మానుపరనకైన, యాహిలాహీతిమంత్రంబు నాస్థఁదెలుప. 91
- వ. భయభక్తులు పెనంగొనఁగ నక్కుభట్టు తద్వర్ణ విహితంబగు నమాజుకాలనియతిని
గుఱ్ఱిఁగి 'లాహిలాహిలిల్లిల్లాహ' 'యాహిలాహిలిల్లిల్లాహ' 'మహమ్మదురసూ
లిల్లాహ' అను ముఖ్యమంత్రంబులు పాసించుచు నాఖండలోపమాన భోగియైయు
నుదనియ కమనమున. 92
- గీ. వర్ణసంకరంపువసుధాధిపత్యమే, యొసఁగెదైవమనుచునూహఁగొనుచు
నొప్పిఁగొన్నయట్టు లొప్పింపనెఱిఁగియు, శివుఁడుస్వప్నమందుఁ జెప్పెనిట్లు. 93

- గీ. వ్రతముకల్లయనెడి మతమునకొరగియు, సన్యసించితీవు సత్వరముగ
నందువలనఫలము నందితివీజన్మ, మిటుతెఱంగులమరు నెలమిననియె. 94
- క. ధన్యతఁగననొకమతమున, మాన్యుగానన్న నమ్ము మానవవర్ష
ద్వన్నాన్యమంబునమెలవెద, నన్యాయమెసంకరమున కాస్పదమగునూ, 95
- క. మీరలుభక్తులుభక్తులు, వారలునున్నాకునరయ వారయెలేదే
తీరెఱుంగలేరుజన్మము, మాజీనయష్టందునిందు మాఱుచుఁబుట్టె. 96
- గీ. ఒంటఁబుట్టియువేఱొంటనుంటయొదవ, సంకరంబనికొందురు జాతినీతి
నుతినిబట్టిమెనీకునిమ్మతముమాఱె, సర్వమొకటియనాకంచు సమ్మతిఁగను. 97
- వ. అని యీశ్వరుండక్కుభట్టు నూడడించిన విధంవారయంగ. 98
- గీ. భగవదుద్దేశ్యముననొండుభక్తిలేదు, ఈశ్వరునికేల వర్ణ భేదేచ్ఛపాడము?
భక్తులనునిజపుత్తుల పగిదినరయు, మతములన్నియుఁదనకుసమ్మతములగుట. 99
- వ. కించిజ్ఞులైన నరమాత్రులకె లోకవ్యవహార ప్రవర్తనంబున వర్ణంబులయొక్కయు
మతంబులయొక్కయుం గట్టుపాటులకు లోఁబడియుంటవిధివిహితంబుఁబట్టనుటనె
పరమార్థజ్ఞులగు మహనీయులకె యీ విచక్షణంబతచ్చిత్తాను సారంబుగ సమాద
రణీయంబుకాదగు ననవలసె విషయమిట్లుండం బరమేశ్వరునికా యీకట్టుపా
టులు? ఆతండెవండేదినివేందించిన ననుభవించుచునే బాసంబిలిచినఁ బలుకుచు
నెటకురమ్మన్నంబోఁఖుచునే మొనర్పుచున్నం జేయుచుఁగోరిన భక్తుని నిద్దంపు
బుద్ధికొలఁదిని ముద్దులముఱియుచుఁ బద్దులదిద్దుచు సుద్దులఁదెలుపుచు నొద్దికఁ
జూపుచుండువాఁడుగాన నతనికిట్టి హద్దులుండవిద్దిట్లుంతము వినుఁడు. 100
- గీ. విగ్రహంబులుచిక్కెను వేడబమునఁ, దఱుగుగమెయన్న మరలుట తప్పదిటకు
బీబివిడనాడనేరక బేలయైన, వాఘ్యతనుబట్టుమనలకై పాదుషాయె, 101
- క. బలవంతులైనవారినిఁ, దలకూరిచియంపునేమొ త్వరగానలుది
క్కులమనలనురోయుండను, చలవారలుపట్టితేఁగ నప్పుడుమనకుఁ. 102
- గీ. రాకతీఱునెబీబిన్ని రాకరింపఁ, దండ్రితరమానె? పాదుషాతలబదరుదె?
కాననిచ్చొటనిల్పుటే ఘనముమనకుఁ, బరుగులెత్తుటయాయాస పాటునకగు. 103
- వ. అన్నందత్పరిజన సంఘంబదియెల్ల నివివింతపడియున్న వారుగాన. 104
- క. ఎట్టినిషిద్ధకులంబునఁ, బుట్టినసదసద్వివేక ములుగలుగంగఁ
బట్టిననర్మసఖిత్వము, నెట్టననెడఁపాసిబీబి నిల్పునెకట్టా. 105
- వ. అనుచు గురునాన ననుసరించి యెక్కింతకాలంబట విశ్రమింపనీకొనిరి వీరిట్లుండ
నగరున బీబీసాహాబాచింతాభరంబగ్గలంబైయున్న విధంబెట్లనిన. 106

- గీ. సర్వదాశయ్యవిడువదు సఖులఁగనదు, మజ్జనాదులఁదలఁపదుమాటవినదు
బొమ్మబొమ్మంచు నొకస్మరణముతక్క, మాటుపల్కులులేవాయె మఱపులేదు.
- గీ. దాదియేమమ్మ దీనికిఁదగినయుక్తి, నరయకుంటివటంచు నయ్యతివలనఁగ
దాదిశయ్యాసమీప భూస్థలినినిలిచి, తాల్మిబోధించెనిట్లనితరుణితోడ. 108
- గీ. చింతపనియేమి? నీకింతవంతయేల?, వింతగాఁదోచునిదియేటిమంతనంబొ
ప్రాణపదమైననాతోడఁ బలుకకుండె?, మర్మముంచక తెల్పవేమధురవాణి. 109
- గీ. పక్షిపిల్లలు తెుక్కలు వచ్చుదనుకఁ, దల్లి వదలవికటుమిఁదఁదరలిపోవు
నటులెయకావన మొదవఁగనతివలెల్లఁ, వ్రాణసఖులనువిడుతురు పతులఁగదిసి. 110
- గీ. ఐననీకింకవరుడంచు నమరలేదు, చేతనమెకానిబొమ్మకీచింతతగునె?
భళిభళీయద్భుతం బయ్యెబాగుబాగు, కారణముఁదెల్పఁగదవమ్మకరుణయుంచి. 111
- క. నానాఁటికిఁదనుకార్యము, నూనంబుగఁగల్గుచుండ నోర్చుటయెట్లొ
దానికిఁదగునుపచారముఁ, బూనక మేమున్నతఱిని భూపతికన్నఁ. 112
- క. బహునిందాభూయిష్టత, బహులీబర్తర్థులకును వాత్రులముగమా
కహహామోసమొనర్చితి, శహబాసురెబీబినీకు సమ్మతమగునే?. 113
- క. తలఁగట్టియొదిగిలంబడఁ, దలఁపులవొనగూడనగునె తరుణీమణిరో
వలసినపనులనుజేయఁగ, ఫలమొనరునుదె వ ఘటనపనుపడుకొలఁదిఁ. 114
- ఉ. ఎవ్వఁడురాణివాసమున కెడ్డెఱవచ్చెనువచ్చినంతనీ
వెవ్వనిరూపుఁగాంచి మనసీయఁగనొప్పి తొనీలవేణినీ
కెవ్విధిభౌగితికద్దొతలఁపింత యెఱుంగఁజాలమింకనీ
వెవ్వనిడెందమంచునిచి యింతఘటంతో వచింతెయింతిరో. 115
- గీ. పోతుటీఁజంకుఁ బోరానుబహురాల, నల్దిలంఘనంబునతిశయించు
నిట్టిచోటఁజొరఁగ నీశ్వరుండేయగు, నరునకగునెతెలుపు తరుణియనుచు. 116
- క. దూషణభూషణమిషలను, భౌషించినదాదిఁగాంచి బహదర్పార్వరీ
ఆపకేరీసమ్మి, క్యావక్ హైగేవోహీచ్ కామనిపలికెఁ. 117
- గీ. వృద్ధనారిపతివ్రత వినుతిఁబడయ, యావవావస్థలన్నియుయాదిమఱచి
నీకుఁదగునటె నన్నిట్లునిందచేయ, జేతనాచేతనముచేతఁజెప్పవలెనె?. 118
- వ. అనియనునంత నెదద్దరిల్లి యాపెద్దముద్ది యయల్ల ముద్దుముద్ది యసుద్దులకొద్ది కపడి. 119
- గీ. తెల్పఁగదవమ్మ యాగూఢదివ్యచరిత, మేయుగంబందు నెవ్వరునెఱుంగఁబోరు
బొమ్మయంచునెయే మెల్ల నమ్మియుంటి, మింతయే కానియితరమే మెన్నఁగలము?. 120
- వ. అనుచుదాపునకుఁ జేరికురులుచక్కనిద్దుచుఁ గూర్మి నెఱుపుచువినబీబియిట్లనె. 121

గీ. ఆత్మవాంఛనెకై కొన్నయాటబొమ్మ, బాల్యముంగోలె నాజంటఁబాయకుండ
యావనాఁకురితాంగినై యలరునపుడు, మేనిస్వచ్ఛంబదొక్కింత కాననయ్యె. 122

గీ. అలగజోదర్శనోత్సవ మైననాఁడు, పేరటాండ్రెల్లఁ గూడియుఁగూరిమిబహు
శుభములొనరిచి యిడిరిగాశుద్ధి జలక, మదియె మొదలుగఁబ్రతిరేయిముద మొదవఁగ.

మ, జలకంబాడిననాఁటిరాత్రి నెవరీశయ్యంబ్రతిష్ఠించిరో
చలనంబింతయులేని విగ్రహముచంచత్కాంతితోనొప్పుచుం.

దలఁగన్లేవఁగడిగఁగంటిమదనాస్త్రవ్రాతపాతవ్యధా

కలితన్న న్నొసరించురూపమిఁకఁబైఁ గన్నటైవింతై కనక.

124

క. కులశీలవివేకంబులఁ, దొలఁగకనరులందునిలుచు దుర్బరమదన

జ్వలనముసర్వాంగంబుల, నెలకొనదటిదాకొనంగ నిలువంగలరే!

125

క. కనులకుమిటుమిట్టొనరిచి, కనుఘాసియుఁదెలుచునంతఁ గన్నడబొమ్మై

ననవిల్లుఁడొల సెమనమున, ఘనమగుమోహంబుమీఁతఁ గళవళపఱచెక. 126

వ. అంతం బ్రపంచంబు మఱచి సిగ్గువిడిచి భయంబునడఁచి యలబొమ్మనాపాన్పునఁ
బవళించియుండ నేనాదటి నిలిచియుంటిఁగానఁ జేతులుమోడ్చి జోహోనర్చినే
కన్నరూపము నుద్దేశించియది పొడముకారణంబగు విగ్రహంబుం గనులఁజూచు
చు నిట్లంటి.

గీ. విభవయుతరూపమునుదాల్చి విమలచరిత, యన్యరూపముధరియించు టవసరంబె?
మరులుకొల్పుచుముగ్ధ కు మదిఁగలఁగఁగ, మాయమైతేటి మర్యాదయోయధీశ.

గీ. మోహనాకారలేముసాహసాంక, నీదునిజరూపమునెతొల్పు నిరుపమాన
నీయధీనంబనామేను నిశ్చయముగ, సంశయంబేలడాంగం సరగరాఁగ

129

గీ. మానవతినేకతంబున మనసుకరుగఁ, గనినపురుషోత్తమానీవ కావెపతివి?
కానుపింపకయుండినఁ గార్యమున్నె?, ఆదుకొనినిల్పుమిఁకమీఁద నాదుమేను.

మ. వలనన్దావరనాదెసన్నిలువరా వాంఛించియున్నానురా

దరహాసాంచితమైననీమొగమునం దమ్మిష్టైకన్నానురా

వరవత్తోజయుగంబునీయురముపై వ్రాలంగనుంకించులే

వరజాగేలరయేలరాచిటుదొరా వైకోరఁబైఁగోరలే,

131

వ. అనియేనువలచి యడుగ.

132

చ. కనుఁగొనవంతరూపమది కానఁగనయ్యెను విగ్రహంబునం

దనువుగఁబుట్టెసంభ్రమము యారెవిలాసఁపురీవివై ఖరు

ల్కనులకుఁబండువయ్యెనిజ కాంతునిఁగానెదనమ్మిభీతివో

మనసునుజక్కసేసికొని మక్కువనెక్కునఁ గాంచితింగడే. (అంత)

133

పంచచామరము.

జమీస్వరాగ్నైహోసాలోగ్ నన్మన్యాభిసాధువా

తుమారనామ్ధ్యాక్షీ యతోజబీచ్ పాలెనా

తుమామ్పండితాకహింగతబ్జై వై సహీఅబీచ్

హూమా రెపర్ ఇనాయతాప్కి ఆయిసామ్నె ఖడ్గయే. (అనుచు మొదలిడి) 134

చ. శ్రుతిహితరాగమంతయును సాంపుఘటింపఁగ వడ్డమందరా

తతమ్మదనాదసంగతిని దానముగాబహుతాళయుక్తిగా

నతులవిలాససన్నతుల కాస్పదమానయకీర్తనంబుల

న్నతినుతిసల్పసాగితి మనంబుననాతఁడువొంగిలొంగఁగఁ. 136

క. కావేరీతీరమ్మున, నావలెనేచూడుకుడుత, నాంచారంబ

న్భావించురాజమన్నా, రావేగమరావెయంతి రహిఁబైకొనఁగఁ. 136

క. ఏనట్లనలేనగవున, మానినిమరుదీపకళిక మత్ప్రాణసఖీ

దీనతమానవెనిన్నిక, నానావీడంగనాకు ననిచేఁబట్టెఁ. 137

చ. అనుచు నెయింకదివ్యమగు నాకృతియేమదొ చూపినంతనే

గనుఁగొనఁజాలలేమిఁదగెఁ గందళితాంతర విభ్రమంబుతా

ఘనతరఘర్మబిందువులఁ గాంచిభయంబుడుపంగఁజేగర

మ్మనికురులిట్టెచక్కనిడ నాగితిసంతవికారమేగఁగఁ. 138

మ. స్మరతాపంబదిమీఁతెనొక్కొయనుచు స్వయ్యాటకుం దార్పముం

గరమాహ్లాదముఁగూర్పమేనుగది యంగావామపార్శ్వాంకమం

దికవొందన్ననుజేర్చిచన్నగవపై నిట్టట్టుహారంబుల

స్మరితీర్పంబనిఁగొన్నరీతిఁగననే పై పంగనిట్లంటినే. 139

గీ. తాళుమోనాధపరిణయ తరుణమెకద, తరుణికోరికమాలోనఁ దప్పదింక

నందఁటెఱిగినపాణి గ్రహణమేమేలు, శాస్త్రగణ్యంబుఁ గావున శంకజనదు. 140

ప. అనియేనన్న నమ్మాయలమారిమనోహరుండునన్నం బేలఁజేసిమాటలమను గుపఱచుచు.

గీ. అహహ! యేమంటి? పరిణయమదియె? కాదు, దంపతులుకూర్చి సేకీభవింపనిదియె

ఒరులొనర్చినమనసుల కొప్పుపెట్లు? తలఁపగాంధర్వమే మేలుతరుణియెపుడు. 142

గీ. పంచభూతచయంబయకాఁ బరమసాక్షు, లంచునమ్ముముసందియమందఁగనకు

మంచుబాసలనేకంబుల మరసల్పి, కేళికొనఁగూర్చెవే యేలకేలువట్టి 143

గీ. ధీరమతినాచులజ్జనుదారవోసి. నిరుపమానంద కేళిలోనెగడఁగనితి

వేగుజామునవిగ్రహవేషుడయ్యె, సతతమిట్టులెనే స్తపుఁ జందమలరె. 144

- గీ. తలపకయెయింటినుద్వాహతంత్రమెపుడు, సతమయనికొంటినమ్మచాసఖునిప్రాపు
దాసరలక్షేందు విశ్లేషమాసంజేసె, కాగ్యమిట్లెటయో సఖీకలనానెఱుగ. 145
- క. అనిసవిస్త్రంబుగా నుడివినగూఢచరైత్రంబునకు నత్యంతవిస్మయాకులిత చిత్త
రైగదాదెయింటిగు సఖీజనంబులుం దమలోనిట్లనివితర్కించిరి. 146
- గీ. పొందువులు విగ్రహంబులయందుదేవుఁ, డున్నయట్లంచు నర్చింతురున్నవిధము
మనకుఁదెల్లం దెకద యిష్టవనజగంధి, పొందుచున్నట్టితాపంపుఁ బుట్టువెఱుగ. 147
- క. వేమముభౌషయఁగనుఁగొనఁ, బ్రోషితధర్మకయె యనఁగఁబొందికతగన
య్యాసామాషీల్వలద, స్వేషింపఁగవలయుబొమ్మవిధ మెట్లొక్కో. 148
- క. దాసన్లకుగురుడంటే, భూసురుడంటేయిటెత్తి భూపతినడుగం
గాసరియన్నారంటయు, పాసింఁచెనటంటయేదో పరువిడెబొమ్మల్. 149
- గీ. మాయాఁడుజోగి మనబీబిబామ్మైన, నొక్కటిచ్చునేనిమొక్కవచ్చు
నింతసేసెమీఁదనింకెంత చేయునో, అచటికేగుపెట్టులడుగుపెట్టో? 150
- మ. మనమెవ్వారిన నంగవచ్చునికనమ్మా యామయిందీశ్వరుం
డనురాగంబుఘటించి బీబినిటులన్వ్యామోహవారాళిలో
మునుగండ్రోసిమునీంద్రు పిల్పువిననేముండేగనాయంబిడే
యనియొకొండొక రీతిఁదాఁదలఁచియో యదైన్న నేరోర్తురే? 151
- క. మనమేయనువునుగానము, మనతరమాసంధిఁ గూర్పమానినిదేన్ప
న్వినితిమెవిందుమెయెందును, గనుఁగొనఁగనమానుషంపుఁ గథయిదికాడే? 152
- గీ. సంధికుదురుదనుక జక్కనఁబడదిది, అద్ది కూర్పచునకునలవికాదు
ఎవోహుశక్కిపల్కులవియివిపల్లుచుఁ, బ్రొద్దుజరుపఁబనులు పొందువడును. 153
- వ. అనికృతనిశ్చయయై వాదంబుమెట్టించి భేదంబుబుట్టించి భేదంబునెట్టించునేర్పన
నాదేవితోదాది యిట్లనియె. 154
- క. సుశతీయావనమమరిన, మదినెప్పుడుబొమ్మెకాంచి మక్కువపడుటం
గదిసెనుస్వప్నభ్రాంతిగ, నిదినిజమావిన్నవార లెదనమ్ముదురే? 155
- గీ. నమ్మకందురుమతి చలనమ్మటంచు, నిజమయందేనినాధుండు నినుమఱచునె?
వానిసామర్థ్యమెఱిగితి వగవనేల?, తాళుమొక్కింత తరుణముతానెవచ్చు. 156
- క. యాతులగృహస్థులఁజేసెడు, మతిమంతుఁడుసుప్రసిద్ధ మదనుఁడెఱుగవే?
సతిపతులఁగూర్చనేర్పరి, యతనింబూజింపవమ్మ యనుకూలంబౌ. 157
- గీ. వనవిహారంబుమదిగల వనఁటఁబాపు, నందుననవిల్తుపరివార మలరుచుండు
అతఁడనంగుఁడువసియించు నటనెనిజము, వేఁగఁబూజింపు మగనినిలోగఁజేయు.

- గీ. దాదియోజననిజమని తలచినంత. నూచేదలమెల్లగా దానినూచనఁగని
ప్రీతినమరిచిముక్కలిపీటబీబి, దానఁగూర్చుండ సంపంగినూనెయంటి, 159
- క. పన్నీటజలకమార్చియు, సన్నఁపుఁబేష్వాఙ్మదోడిగి శాలువయోణీ
వన్నెగవై చియురతనా, తెన్నియొకలభూషణము లనిడిరివడివడిక. 160
- గీ. కాంతిమేనిదెమిఱుమిట్లు కలుగఁజేయు, నగలనిగనిగయిన మిక్కిలిగ నెసంగు
సరిగెపట్టుల జమిలిదొసన్నపచ్చ, డంబుముసుగిడఁబడినెమె నాడంబునాప. 161
- వ. అట్టియెడనారాజ కుమారి. 162
- క. కలవేల్పులారజోహా, రెలమిన్మదిఁగల్గు కార్యమిడేర్పుండీ
కలవరపాటిఁకమాన్వుఁడి, తలఁతున్నదినుచు భక్తి దండమువెట్టెక. 163
- క. బుజురుగ్ లోగాకహ్నా, బజనాబ్ సతదత్తై సె వాతాకుఁభమై
నజికర్కర్నె సకుంగీ, హజనత్ ఆదాబృహమ్మదాష్నా కుమిలా. 164
- వ. అనియిట్లనేకవిధంబుల నిష్ట దేవతాభివందనంబు లొనరింప. 165
- గీ. భోజనపదార్థములకెల్లఁ బొందుపఱచి, వనవిహారమ్మునకు ముందిదనువెకాదె?,
అమ్మవేవేగ రాగదవమ్మయనుచు, బుజ్జిగించిరితగునట్లుప్రొద్దుగడప. 166
- క. వీణయుఁజితారుతాంబుర, జాణలుచేఁబూనిశ్రుతులు జతపఱచియునా
వాణీతాండవకేళికి, నాణెంబగురీవిఁ బాడననబోడివి నెక. 167
- క. తబలామ్మదంగసాజుల, నబలలువల్కింప సాగిరనిసతివినఁగ
నృబురోసబురోబీబీ, ఖబరబ సుక సబ్ ఖుషీకె కాన్వెగానాక. 168
- వ. ఇట్లాయింతులాదంతి గమననొక్కింతసంతసంపుఁబొంతకుమరలించియంతన్వనవిహా
రగమనోద్యమంబునఁద దనుకూలసన్నాహంబున వెడలనాపెవలన నెలవందుటయు.
- క. శ్రీగోపీకుచకుట్టల, భాగోజ్వలగంధసిక్త భాసురవత్సా
గోగణగోపీమోదద, రాగాలాపనవినోదరాజీవాత్సా. 170
- మాలిని, సరసిజదళసేత్రా శంకరప్రాణమిత్రా, హరిపరమపవిత్రా అంబుదప్రాయగాత్రా
వరదవిమలనామావైరి దై త్యాశిభీమా, తరళితముఖసోమాహ్లాద్యగాం భీర్యధామా.
- గద్య. ఇదిశ్రీహేమపాలస గోత్రకామిసెట్టివంశపవిత్ర శ్రీవేంకట
దాసపుత్రపేరమ నొరాఖ్యసుకవిమిత్ర
ప్రణీతంబయిన యాదవాద్రీశో
పాఖ్యానంబునందుం
ప్రథమాశ్వాసము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

- క. శ్రీవిశ్వనాథమిత్రా, శ్రీవాణీశాదివినుత శ్రీవత్సాంకా
శ్రీచరశ్రీతజననరదా, పావనశ్రీవేణుగోప బాలసుశీలా. 1
- వ. అవధరింపు మవ్వలి వృత్తాంతంబెట్టులన్న. 2
- క. నెలవందియపుడవేగమ, చెలులందఱుదమకునున్న చిత్రపదార్థం
బులుచేఁగొని పెడతెరువున, నలరింతముసఖినట నెడునాసక్తిమెయిన్. 3
- క. ఆరామవిహారమునకు, నారీమణులెల్ల నిల్చి నగు మొగములతో
వారిజవిలసత్కాసా, రారామముఁజూడఁబడమె యమ్మాయంచున్. 4
- గీ. పంచశరుపూజనొనరించుపనిగలదట, కేగవలెవేగనికజాగ దేలయంచు
కదమితై హయఫర్మాయ్యై కామహమ్మ, మాయినాఁగ నెబీబి సమృతమునొంది. 5
- సీ. భీష్మాపుఁఫేష్వాజు కెందామరలనిగ్గునై కుచ్చ కింజల్కపటిమనొప్ప
నెటిబనాగన్దణిఁ బరగుజరినజరుసుమపల్లవ భ్రాంతినమరఁజేయ
పాపఁటబిందీలబహురత్న ముల్ముఖచంద్రుసన్నిధి నుడుసమితిగఁదగ
మణిఖచితసువర్ణమయమగు కీల్డవెనుబడ్డ రాహువుననుకరింప.
- తే-గీ. తళుకువై జార్లుపాం జేబులాలసిమెఱయ, గొనుపింజెలనట్టిట్లు గంతులిడఁగ
గొనునసియాడమద హంసగమనమునను, బ్రీతినుద్యానకేళికి బీబివెడలె. 6
- మత్తకోకిల. మంజుకుంజలతా గృహంబుల మాలతీకుసుమాదులు
స్సంజవేళకువిచ్చుకుట్మల జాలముల్రమణీయము
ల్వంజుళాగరుజాతులుంగడు వన్నెకెక్కినమల్లెలు
న్రంజిలంగనవచ్చిరప్తుకురంగ నేత్రలువేడుకన్. 7
- సీ. చందనపిచుమందమందార ఖర్జూరనారికేళ మధూకసారసములు
జంబీరమాధవీచంపకతక్కిల మాతులుంగలవంగ కేతకులును
భల్లాతకీశింశుపపలాశచూతనాగా మ్లాతపున్నాగహల్లకములు
కందరాళ శిరీషకదళీకదం బకకుందనింబా శోకకురవకములు.
- తే-గీ. సారిదిరాజిల్లఁగావాని సురభిఁబూని, మారుతమునేరఁగా సారనీరమలర
శుకపికారావముల నీవిసాంపునింప, వేదనంబాయనాచాయవెలసెబీబి. 8
- చ. సకలచరాచరప్రసర చారువసంతమదౌటనచ్చట
న్వికసితదంపకోద్గ మనవీనసమీరవిలాసవైఖరు

ఱ్ఱకపిక నాదసంకులపుఁ జోద్యమునొక్కఁటగో చరింపఁగా
నకటవియోగినీజనులకాదరు నొప్పునెయెట్లులెంచినఁ.

9

గీ. పితృమెచ్చినమధురంబు వెగటగుగతి, విరహిణులకు వసంతపు వేడబమున
బాధకములయ్యె గంధానిలాదికములు, అపదనువిషమగుఁగదయ మృతమెన్న. 10

గీ. ఉవిదతాశకసోలుచు నున్న దెఱిగి, చెలులుపుష్పఫలాదులు సేకరింప
నోర్చునున్మధునకు షోడశోపచార, పూజలొనరించి కేల్కొడ్డిపొగడెనిట్లు. 11

క. స్మరనీకును మొక్కె-దరా, పరిపరివిధములనునిన్నఁ బ్రార్థించెదరా
బిరబిరనను నాధునిఁగూ, ర్పరనిత్యానందనిలయ పదరాగదరా. 12

క. మన్మోరిచురాయాహై, పన్మర్ఘూభూల్ల యారె 'పాప్ బిచారీ
జన్మహారాజాప్రీయై, హ్నిన్మర్మైభేజీ' కహోరెదిల్పలతారే. 13

వ. అనుచు మన్మథుం బ్రేరేపించుచు బీబీసా హేవాయుండ. 14

ఉ. అంతట సెల్వపిళ్ళమది కాయమనామముజ్ఞ ప్తిరాఁగఁదా
మంతనమందుఁబల్కినది మాయలటంచుఁ దలంచిప్రీతితో

నెంతవిచార మొందెడినొ యేజనఁగావలె నంచునాత్మలోఁ
జింతనసేయ నేవిహగ శేఖరుఁడప్పుడ మోలనిల్చినఁ.

15

వ. అప్పట్టున నొప్పంగల విషయవైచిత్ర్యంబు లెఱింగి కర్తవ్యంబాలోచింతమనికొని
ముందిట్లనియె. 16

గీ. నాదువిశ్లేషమునకోడి నర్మపుదశ, బీబీనాంచారిసంతాప భీతులఁబడి
మఱచితిసటంచునన్ను మనమునందు, వనరుచున్దూఱుఁడడవాయెవై నతేయ. 17

గీ. నర్మసఖుఁడవుతగుదువు మర్మమెఱుఁగ, నొరులకలవియెయట కేగవెఱవొనరు నె
దూతకార్యంబయైనను నాతికడకు, నిన్నె పంపఁగఁదలఁచితి మిన్నవగుట. 18

గీ. నీవటుద్యానవనమున నిలిచికనుము, వారువిహరింపవత్తురు వలనదెయ్యగు
ప్రీతికోర్కెయెవారిలోఁ జెల్లుఁగాన, పరిణయోద్యమమునకు నేర్పఱచిరమ్ము. 19

వ. అని నిజనాథుండు పనుప గరుత్మంతుండు నమస్కరించి. 20

గీ. భాగ్యమంచును జేంచేసి భవ్యమైన, తోటలోననుజాటుగాఁదొలఁగినిల్వ
నొక్కపొదరింటిమాటున నున్నతఱిని, బీబీవిహరింపనటువచ్చు వీలుగుదిరె. 21

ద్విపద.

శుకశారికావళి సొంపునీక్షించి, పికనాదమెంతయుఁ ప్రీతినాలించి

రాజహంసలకొప్పు రామణీయకము, నోజకేకులకొప్పు నొప్పిదంబరసి

కోరికగిజిగాని గూడులమెచ్చి, సారంగములయ్యాల సారస్వతరసె
పక్షులొండొంటిని బాయకయుండు, లక్షణమిక్షింప లావయ్యెమరులు. 22

గీ. అశులశృంగారవనవీధు లందుఁజనుచు, లతలురతనాలవన్నెల వితమునఁదగ
విరిసియుండినవైఖరి వింతనీసఁ, బుష్పాదులనిండియుండిన పొదఁగనెఁగద. 23

గీ. అదరువాటునఁబొదరింట నగబడియెను, నరుడొదేవుఁడొఖిగరాజొ యెఱుకపడదు
అతులవిభ్రాంతినందు చయ్యతివలెల్ల, నదబుగదియించియాదాబ్ హజ్రతనిరి. 24

గీ. బీబిదై వజ్ర కావున భీతిలేక, గడగడవడంకుపడఁతులఁ గడకుఁదొంగి
ముందునకువచ్చితానును బందెగియని, యెట్టియెదురుగఁదానుండి యిట్టునిలయె. 25

క. పరులెవ్వరురాఁగూడదె, పురుషుండవునీకిటెట్టు పొసఁగెనురాఁగా
నరఖిగరూపము లొప్పెడిఁ, గరమాశ్చర్యంబిదేమి గారడిచెపుమా. 26

క. ఎవ్వరివాఁడవునీపే, రెవ్వర్లంబులనుగూర్చు నేర్పడునిటకీ
వెవ్వరుపనుపఁగవచ్చితి, వవ్విధమంతయునుదెల్పు నగువేనాఁగాఁ. 27

గీ. యాదవాద్రీశభృత్యుండ నాదుఁదల్లి, గరుడుఁడను పేరఁబరగుదుఁ గాంతునతఁడు
నీదుసేమంబుఁదెలిసెడి యాదరమునఁ, బిలిచియంపఁగవచ్చితి బీబియిటకు. 28

క. ఆతఁడులోకాతీతుం, డాతఁడుసర్వేశ్వరుండు హరహితుఁడమలుం
డోతల్లి నీపయింగల, ప్రీతిన్నిన్నాదరింపఁ బ్రియపడియున్కిఁ. 29

క. తనుబాయునీవుచునమున, వనటంబొందెదవుగాన వలదనిదెల్పం
బనులింకఁ గొన్ని చెప్పను, ననుబంచెనుజననిబీబి నాంచారియనఁ. 30

క. ఓహోనేఁడుసుదినమా, యూహన్నేయాదిరాక యెదవినదొక్కొ
మోహవేశపుభ్రాంతులి, వాహానిల్కడనుబొందు టద్భుతముకదా. 31

గీ. అయ్యతనమిఁదిభ్రాంతినా హారమెఱుఁగ, నిద్దురెఱుఁగనుబ్రాణముల్నిలిచెనెట్లా
బొందిమాత్రమెకాన్నించుఁ బొందికచెడి, సాత్యమియదెయంగ కార్మ్యింబనీకు. 32

క. నన్నిట్లువిడిచియేగుట, మిన్నంచునుజెప్పుచుంటి మీప్రభువునకే
యెన్నికనాయమొచెప్పుమ, తన్నేనమ్మిననుజులుక తనమొనరుతురే? 33

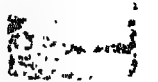
గీ. అబలయిదినన్ను నేపాటి హానిఁగూర్చు, ప్రబలుఁడాతండుదాసర్ల ప్రభుఁడుపిలిచెఁ
బోదమంచు నెపరువిడు మోదమెకనె, తగునెనాఁగనెయిట్లనె ఖగవిభుండు. 34

గీ. అబలవెల్లొదునీవుక్షీరాబ్ధికన్య, కళనుబుట్టితిబీబిగాఁ గాననెహరి
నిన్నువరియించెమనసిచ్చినన్నుఁబనిచె, నింకనేటికిమాను కళంకమమ్మ. 35

క. అనఁగవినిబీబియిట్లను, ఘనుఁడాతండాయెమిరు కలభృత్యులుగా
నొనగూడినారలైతిరి, ఘనతకులోపొనటంచుఁ గమ్ముదురుగదా. 36

- గీ. అంతరంగదూతవై ననునీతోడ, నంతయేలచెప్పునతఁడుతాను
ఎంతలాడకున్న నింతలోఁబనివట్టి, నిన్నుఁబంపునయ్య? నిజమెఱుఁగుము. 37
- క. గాంధర్వమేలనిక్కపు, బంధుత్వముఁగూర్తురన్న భంగపఱచెసం
బంధమెయనువుగనుండిన, బంధింపకవిడుతు నెతనుఁ బైటచెఱుఁగునన్? 38
- గీ. బూటకపువాక్కటంచును మున్నెఱిగినఁ, గూటమునకేల యొప్పుదుఁగోరినటుల
సాటివారలలో నగుబాటొనర్చె, దాటియేగుచునన్నేల తలచెమరల? 39
- క. కాదమ్మమనవినివినఁ. గాఁదగుమేల్గలదటంచు ఖగపతియన్నం
పాదుకొనియున్నకిన్నను, దాదేవియెయిట్టులనియెఁ దగవెఱిగింపన్. 40
- క. తా నెవ్వఁడొయే నెఱుఁగను, కానంగావచ్చెఁ దా నెకాఁగిఁటఁజేర్చెం
దా నేమరలునముంచెను, దా నేనన్నిట్లువీడఁదగవాఖగపా. 41
- క. ఏమియెఱుంగనిముగ్ధకు, నేమేమియె నేర్పితెలిసి యెచ్చటికకురా
నీమెయిమోసముచేయుట, తామున్నెఱిగినను డింపఁదగవాఖగపా. 42
- క. మాతండ్రితోడఁజెప్పెద, నీతంబుగఁబెండ్లియగును నిర్భాగకమా
నాతురపడకనవినకపు, దాఁతెఱుఁగునఁగూడె దగవదగునాఖగపా. 43
- క. తానిప్పుడపుడుదొంగగు, నానీమంబునకెనన్ను నలవఱచెవెనఁ
దా నేగ నేనెఱేగఁ, నానోయీచెప్పుతగవి దగునాఖగపా. 44
- క. బాసలుపెడఁగాఁద్రోసియు, మోసంబుగనన్ను ముగ్ధముప్పులఁబెట్టుం
బాసియుగంతుల్వేసియు, దాసుఁడుపిలువంగఁబఱుగు తగవాఖగపా. 45
- గీ. ఇవ్వియన్నియుంచి యిప్పటి నాగతిఁ, జెప్పికొందమన్న సిగ్గుటుండ,
నమ్మరైరెచెలులు బొమ్మతోపాత్తంట, బీబికట్లాపుట్టెఁబిచ్చియండె. 46
- క. నీవుమహాత్ముడనాదా దేవునిగుఁతైఱిగినట్టి ధీనిధివగుట
న్నావెతలన్నియునేడే, యేవాకొనితింతకాలమేమని యెఱుఁగన్. 47
- ప. అనియనియొక్కింతయూరకున్న నాదేవితోవిహగేంద్రుడిట్లని విన్నవించె. 48
- గీ. ఐనదేటికిఁదల పఁ గానభిలజనని, ముందుఁదానిన్నుఁ బరిణయమునవరింప
నున్నమాప్రభుడది మీకువిన్నవించి, యత్నమొనరింపుడని తెల్పననిచెనన్ను. 49
- క. అనియాతండనఁగావిని, మనమునసంతోషమొదద మరులింకెదుగ
న్వినతాతనయునకనియెను, మనవిగనొకమాబఁదెల్పు మన్నాధునకున్. 50
- గీ. ఇపుడుమొదలిడిపరిణయ మేర్పడంగఁ, దగినయారాయ భారముల్ధరణిపతికి
యతిపతికైనై ననెప్పుడొ జతపడుఁగద, తాళలేనికక్షణమైనఁ దన్నుఁగనక. 51

- క. కావునఁదొల్లిఁటియట్టులె, తావకసన్నిధినిగోరుఁ దరుణియటంచు
న్నావిభునకెఱుకపఱపుము, నేవేజేయింతుఁ బెండ్లి నిర్ణయమంతక.
- గీ. ముందునాకుఁజెలుల ముంగలఁదలయెత్తఁ, దగినతీవియొకటిదారివెట్ట
నిప్పుడున్నతాప మెచ్చుడిగినఁగాక, నాధునానఁగూఱునాతరంబె? 53
- క. అనియనగరుడుండనియెను, జననీనీపల్కుమిగుల సరసంబగుట
న్జనకునకుమనవిచేసెదఁ, బనివినియెదనతఁడు నీదుపలుకేనెఱపుక. 54
- వ. అనిలేచిగమనోన్ముఖుడయిన బీబీమఝలనిట్లనియె. 55
- గీ. పోవుచున్నప్రాణమీ వేళకుమనిల్ప, నిన్నుఁబంపినట్టిసీతమెయను
తానిటింక రాకతడవొనరించినఁ, బోకమానదవలరాకుమనుము. 56
- వ. అనఁగవినిఖగపతియవ్వా యంతటిమాటలేలయి దెఱివ్వునఁబోయి యంతయువిన్న
వించినీచింతమాన్పుదునని యంతలోనదృశ్యుండయ్యె నంతవిప్పారియున్నముఖార
విందంబొప్పునప్పడఁతిం బొడఁగనిచెలిక త్రియలిట్లనిరి. 57
- గీ. అంగజునిపూజఫలియించి యమరెఁగూర్చి, నీముఖంబిదెకశమితి నిర్మలమయి
శుద్ధరాకాశశాంకునిశోభనొందెఁ, దావకాంగములావణ్య ధామమయ్యె. 58
- గీ. అంచసౌభంబుఁజేర్చి రాహంసయాన, విభునిరాకకుమదిలొన వివిధగతుల
యోజనలు మెండుగాఁ జేయుచున్నతఱిని, జెలియలిట్లనసాగిరి చిత్తమరయ. 59
- క. పుతలాకిన్కుపఛానత్, సుతరేగీనాదికైస? ఝాట్టోగీమా
సుతరాకెబిచారెహ్సబ్, జతనప్పెరివాజ్కైక క్కె జల్ది హుకుండే. 60
- క. అననేబేఖాబనుచును, మనమునరోషించిలేచి మగూర్లోగా
సునెభీఅహ్వలెత్నే, మెనహోగాకామకహ్నా మేక్యాయనియుక. 61
- క. కదరకుఁడీచెలులారా, సదయునితోసాటియెవరు సర్వంసహలోఁ
గుదురుచునంతయతండే, కదసృష్టిస్థితిలయముల కారణుడగుటక. 62
- క. హరియాకలిగొనునంతనె, బిరబిరపరువె త్తియొక్క పిల్లినమలునే?
పరువుగగర్జింపుచుఁగరి, శిరమునమస్తిష్కమిచ్చఁ జేకొనెడిఁదా. 63
- గీ. బొమ్మతక్కువదంచును బుద్ధి లేక, మున్నుపల్కినఁజెల్లును గన్నులార
భక్తుఁడటుపిల్వసేగిన ఘక్కిఁగాంచి, దైవమనుచేరెఱుంగరు? దానిఁబట్టి. 64
- క. మాతండ్రిమావినాహము, చేతస్సంప్రీతిఁజేయు సిగులొనగూడు
నీతప్పుబలుకులికపై, నాతోననఁబూనుచెడుగు నడతలుడుగుఁడా. 65
- వ. అని వారలఁగసరికొనిపుచ్చి తదేకధ్యానమున దారికైయే చూచుచున్నంతనక్క
డఁదనయేలికయగు మేలుకోటనాయకు మోగరుత్మంతుండువ్రాలి. 66

- క. అడియేన్దాసుడనంచును, వడిసాగిలిమొక్కియనియె వనజదళాక్షా
పడఁతీయిఁకనిముసమాగదు, కడువడిఁబై గార్యమరయఁ గాఁదగు నెమ్మిక్. 67
- క. అనిదూతవిన్న వింపఁగ, మనముననిశ్చయమదంచు మాకుందోచెం
జనదింకజాగుచేయుట, వినుమాసంకల్ప మొకటివిహాగాధీశా. 68
- గీ. పూనుకామరూప పుష్పకాకృతివేఁగ, రామసౌధమునకు రానుబోను
కస్తీయింతవట్టు ఘనముగఁబడియొండు, వింతక్రీడసల్పివెతలుడుపుదు. 69
- న. నారాకచిహ్నఁజెలిపెడు నీరాకకు నెదురుచూచునీ వరిగియునా
నారీమణికిందెల్పుమి, యీరాత్రియెవచ్చునాచు నే గుమినాఁగఁ. 70
- గీ. తత్తుణంబుననేయేగి తద్విధంబు, తెల్పుముఖమున సంతోషదీప్తివెలయ
దూతవేనీవుమత్స్యాణ దాతవరయ, నీకరణినారుగలరేడ లొకములను? 71
- గీ. ప్రాణనాథునికివె వేలుప్రణతులనుము, తన్నుఁబాసినదినముల నెన్నయుగము
లయ్యెనీలెక్కరేయి యెంతగునొయనుచు, వేచుచున్నదిదయసేయ వేడుచునను. 72
- గీ. భాగ్యమంచునువిచ్చేసి భాషణములు, విన్నవించెను విభునికివేడ్కగల్గ
సఖియలునుదాను బీబిషోషకునొనర్చురహి నెసంగుటయెంతయో రమ్యమయ్యె. 73
- క. ఆకరణినిసింగారము, పైకళరెట్టింపుసేయఁ బరమముదముతో
రాకేందువదనచెలుల, య్యాకాశమువంకఁజూచునా పనినుండఁ. 74
- వ. ఇచ్చటమేలుకోట సామిమోలను. 75
- గీ. అమగనాయకునగరట్టు లఖిలమొప్పు, దివ్యభవనపురూపంబు తేజరిలఁగ
వైనతేయుఁడునిలిచిన వనజనేత్రుఁ, డెక్కెమక్కువనెక్కొననక్కఱపడి. 76
- గీ. చారుతరమగుబీబి నాంచారియిరువు, లలితసప్తమసౌధాగ్ర తలముదానఁ
దారవలెడ్డిగైవారెల్లఁ దత్తరమునఁ, జిత్తవిభ్రాంతినొందుచుఁ జెదరియరుగ. 77
- గీ. బాలఖేలనవిగ్రహభాతినెతగి, కానుపించెనుజెలులకుఁగానిబీబి
కపుడనిజరూపమును జూపనాపెయలరి, నాధునకుసల్పెఖుర్నీ ఘనయవినయత. 78
- క. అడియేన్దాసినిభాగ్యము, గడియింపంబడియెనేఁడు కౌతకమనఁగా
నుడువకుమామోసంబిఁకఁ, గడుఁజాగునకొప్పుఁగాదె కారణమన్నఁ. 79
- గీ. పరమహంసపరివ్రాజభక్తలోల, తరుణికోసఁగినబాసలు తప్పఁబూని
మధురవాక్యమెలాహిరిమత్తునకిడి, మమతఁగావించిమరచుట మంచిదెయన. 80
- గీ. భక్తపరతంత్రుల మటన్నపాశమెఱిగి, తాళియుండుటేపత్నిక్తిధర్మమనుచు
తప్పుపైరింపుమాగమతాంత్రికంబు, లొప్పిదంబులొనగ్గ మినుత్తవనరే? 81

- వ. అనుచునాతండు వల్కుప్రతివచనంబులు తమకువినరాకున్నను బీబీసంభాషణంబు నఁగనిపట్టి యెఱింగినవారు వోలెసభీమణులబొమ్మనెసమ్మతిం జూచుచునిట్లనిరి.
- గీ. బాల్యముంగోలెమా బీబీబాహువులను, రాత్రిపవలులనెడఁ బాయరానీనీవు మానవోఁథకుగాంధర్వమంగళమని, యొప్పిదముఁజూపిపెడఁ బాయనొప్పనయ్య?.
- గీ. కూశకూసగోల హేళనపాల్పడె, జాణలైనఁదాశఁజాలరట్టి వెతలడించిపోతివిరహ పుబాముల, నీవెఱుఁగ వెబీబియెఱుఁగకున్న. 84
- వ. అనివారనుచుండఁగ నే బీబీనాంచారియిట్లనియె. 85
- గీ. నీదుమాయలహోయలెల్ల నిజమెఱుఁగక, చిత్తభ్రాంతియందురీ చెలులునాకు బాల్యమైత్రియదిరువుర భావములకె, గోచరముగాకయొరులకు నూచనగునె?.
- వ. అనితమదేవిపలుకునంత నె బాల్యధోరణినెఱుంగక తమపైనికేమిచాడిచెప్పనో యనివేగపడియిట్లనిరి. 87
- క. పదియాఱువేలసుదతుల, హృదయంబులుచూఱగొన్న యేలికవనుచు న్మోదలంటఁదెలిసికొంటిమి, విదితుడవై నాఁడవరయ విగ్రహరూపా. 88
- గీ. మేలుకోటసామిమీ నిజరూపము, గనఁగదివ్యదృష్టిఁ గలుగఁజేయు గోపకన్యలందుఁ గూర్చిననూకూర్మి, మాపయిష్ట టింపు మదనజనక. (అన్నంత) 89
- ఉ. వారలప్రార్థనంబువిని వారికిమోదముఁగూర్చినత్తఱిం జారువిమానమెక్కుడనె సత్పథగామిగ నేగఁజేయఁగ న్ధారుణికాను పించెనొకతార విధంబుననేగనేగఁగ న్వారలటద్భుత ప్రముదవారిధిఁ దేలుచునోలలాడఁగన్. 90
- గీ. ఆవిమానంబయె కవహరట్టుకాఁగఁ, జెలులువేగురునాపురి చిత్రమరయఁ దిరుగసాగిరినలుదిశ త్తేఱికనుచు, దంపతులఁగేళి గృహమునఁదామువిడిచి. 91
- క. అట్టియెడ నేడ్పడియున్న సమయవైచిత్ర్యంబువర్ణింప. 92
- సీ. పూర్వజన్మామితపుణ్యాను భవమునజతపడ్డయల స్వర్గ సౌఖ్యమేమొ అక్షయూనందంబు నతులఁముగానిచ్చు సిరిసంపదలఁబోలుచెలువమేమొ విదహిణీజనులను వేటాడవెడలిన కందర్పుదివిటిదొకాంతియేమొ జారచోరులనాపజగ దీశుఁడింటిలో పలనుంచుదీపంబు వెలుగొయేమొ.
- తే.గీ. నాఁగనొప్పెడుకాముది బాగుగదగు, లలితబహుపుష్ప సురభితమలయమారు తమ్మెమ్మలెడఁగ్రమ్మెను నెమ్మదిచెడి, జడలదారులు రాగులై వెడలరెకట!.
- గీ. పుష్పకాంతః ప్రదేశపుభూరివిభవ, మరయనిష్కామి కామిగాకగునెనిలువ నట్టులగుటనుసఖియలా యంతయుఁగని, ఘనునిమహిమంబుఁదలఁచిరి కాంక్షలొదవ

- గీ. విరహతాపోజ్వలంబుగ వెతలుగలిగె, కాముకులుగనుమమతయుఁ గలుగఁజొచ్చె
దేవిసేవింపుచుంట నీదివ్యమహిమ, లరయనోచితిమంచప్ల మురియఁగనిరి. 95
- గీ. ప్రాచిదక్షిణములఁగాంచి వరుణదీశను, గనిరిష్టేచ్ఛాధికారుల ఖడ్గధరుల
నాహవోద్వలకోపరక్తాక్షదీపి, తాసవోద్గమభ యదవక్త్రాఁచితులను. 96
- వ. అట్టియెడసతీమణులాయా సవోత్కర్షంబభి వర్ణించికెట్లన్న. 97
- క. కల్పతరునాసవంబిది, యల్పంబనియెంచనగునె యారోగ్యకరం
బల్పునిబల్లి దుఁజేయును, నిల్పునటాజికిని నెదుట విర్భయభటుఁగాక. 98
- ఆ. దేహకాంతిఁగనఁగదే దీప్యమానమా, సాహసాంకశక్తి సంభవిల్లుఁ
గల్పతరువుధారఘన పుణ్యలకునబ్బ, నల్పజనులకబ్బ నరుదుకాదె. 99
- వ. అనితద్వివరంబెల్లమున్ను తామెఱింగినవారౌట న్వేదిధంబులఁ జెప్పికొనుచునిట్లు
వీరుండనట సౌధాంతరంబునబీబి. 100
- క. అంతటనిష్కపటంబుగఁ, జెంతనుమెలఁగుటయెమాని చింతాన్వితయై
పంతముననొచుగుబీబికి, సంతాపంబుప్పలిలుట సరసుఁడుగనుచుక. 101
- మ. పొలయల్కంబలెనోరమో మిడుచునాపూబోడి కూర్చుండఁగా
నలకట్టావుచునంతరింగమున నాయబ్జాక్షీసంతాపముం
దొలఁగంజేయఁదలంచి యిట్లనియెనాతోనేల భాషింపవే
యలుగంబూనిన కారణంబెదియె నాయుండేమితప్పెన్ని తే?. 102
- చ. అలిగియిటుండనేమి ఫలమంబుజమందును జంచరీకమి
ట్లుకవహింపఁగానె వరికందులలాభమొ యెంచులోభమా
లలనలనూనసం బెఱుఁగలక్ష్యము చేయుదురేరువారిని
యలుకలుకాంచికాదె యిటులారయకుండఁగ దూరమేగుటల్. 103
- చ. అనిశముకోపముంచఁ దగదందునివారణ ముందెల్పెత్పి
న్లునమగుభక్తపాలనము కంటెనునెక్కువలేదికెద్దియు
న్ననునిటునిందచేయుటిది నర్మిలిభాషణలంచునెంచెదో
కనుఁగొనుమింకనిష్క పటకాంతుండవాక్యము నిక్కువంబగుక. 104
- మ. మనవిశ్లేషముగొప్పగాదరయనా మానీంద్రునుల్లంఘనం
బనఁగాదుస్సహమెన్ని భంగులనొనన్నాతండు చీరంగనేఁ
జనకున్నంతనె సాహసించియిఁకఁదాఁ జావంగనుంకించెడి
నృనయీకూటమి వాయనోర్చినది యామానీంద్రుఁగాపాడనే. 105

- మ. వదలంజాలవునన్ను నీవరయ నప్పారుండుభూమిశుతోఁ
గదియించెన్యపభంబుఁదాఁ బిలిచిరాఁగంజేసెదన్నన్నటం
చదిగాకున్ననికేమి కావలయునా యందుండునానమ్మిక
ల్పేదనంబోవవె భక్తరక్షణమునేఁ జేయంగలేకుండినఁ.
- 106
- వ. అనియాతండువలక వినివినియొక్కింతతడవునకు మెల్లనమోమెత్తి.
- 107
- మ. అనఘాదేవరయుక్తులందుఁ బరిహారాధారమేయుండిన
న్ననకేళింజనుబాసలం దలఁపనాఁగాకీవిధంబంతయుం
దనుతాపంబడఁపంగఁజాలునె మనోదార్థ్యంబుఁగల్గించునే
యనిశంబున్విడ నాడనంచనెడుమియా నల్విరుద్ధంబుగాఁ.
- 108
- చ. చనుచుదలంపకుండినదె చర్చకుఁగారణమెట్లుకాదు!నా
మనమునఘోర్యమెట్లగుఁ బ్రమాదముతోఁ పమియేనెఱుంగనూ
వినఁగనరాణివాసమిది వీనులుఁగన్నులు రిత్తబొత్తలా
మనముకలంకఁగుందుటను మానుచునెట్లెవి తెల్పలేనివై
- 109
- వ. అనుచునింకింకనేమేమి యోపలుకునట్లున్న జాడంగాంచి యాప్రాదసందిచ్చినం
బసందుచెడునని ముందునకుజరిగి.
- గీ. నీదుసాహసవాక్యము లేనువిననె, బయలువెడలితివచ్చితిఁ బంతమేల?
వలదువెక్కటిచింతనవాదులేల? తప్పులెన్న కుమంటిఁగా తలిరుఁబోడి.
- 111
- గీ. అంచుఁగొఁగిటఁజేర్చి కొంచనియెనుతియు, భక్తవత్సలబిరుదును భద్రపఱప
బొందియరిగినమానస మిందెకలదు, నీదుహృదిలీనమైయుంటనే నెఱుంగనె?.
- 112
- సీ. కుసుమాంగినీస్పర్శ గోరంతసోకినమేనికాకలు దీటుమిఱుఁజలువ
ఏణాక్షినీచూడ్కియే మాత్రమానిననెదకుదురుగముద మొదవెడిఁగద
శుకవాణినీమృదుసూక్తులు వినఁబడ్డవీనులకమృతమ స్వేడ్కకలుగు
పద్మాసుగంధినీప్రక్కనిల్చినఁ జాలుఁబరితాపమును ముక్కుపట్టియాడ్చు.
- తే-గీ. మణిమయస్వర్ణవిగ్రహ మరతునెనిను?, నీలమణిరుచినొప్పెడి నెఱికురులివి
అధరమిదికొంపుద్యుతిమిఱు సుధనుగేరు, చంద్రవదనరొనీ నవ్వెచంద్రికగదె.
- 113
- వ. అంతనింతిచింత వాసియిట్లనియె.
- 114
- క. దేవరకునుసాదృశ్యము, భావింపఁగఁగల్గునేడ? బల్కులుకొఱఁతా
తీవికొఱంతయ? మాయలు, నావిధములెకావె? మనసుహరియింతుహరీ.
- 115
- గీ. అనుచునీకోఁబునారత హర్షమంది, కాయములనొప్పుశ్రమజల కణములిగుర
మలయపవనవిహారపు విలసనమున, విరులతావులనెన్నుచుఁ దిరుగుచుండ.
- 116

- గీ. భేదరాంచితపుష్పక క్రీడబెడలి, సప్తజలధినవద్వీప సంతతులను
జగమునందెల్ల గల మహాశ్చర్యములను, అగయుచుండిరి వెఱగందుచితవలెల్ల. 117
- ఉ. అగతిఁగాంచిరొక్కట మహావిభవాధ్యుల నింకనొక్కట
నోళ్ళగులరోగహీనులను బుణ్యులనొక్కటఁ బూతగాధుల
నోళ్ళగులనొంటనిష్ఠఁదగి సుస్థిరతంజెలువొందువారలం
ద్యాగులనింకనొంట బహుదానపరాయణులైన వారలన్. 118
- క. కనుఁగొనిరాశ్రమమొక్కటి, కనవచ్చుమువీశుఁడొండె ఘనవాదంబు
ల్వినవచ్చువితయదియని, యనవచ్చుంగాదె వారలడిగిగలమునిన్. 119
- చ. ఇదికడునద్భుతంబు జనులెవ్వరుఁదోఁపరు తూర్యనాదము
ల్మదముగనంబుమధ్యముగ మ్రోయుచునుండుట కేమికారణం
బదియెఱిఁగింపు మాకనుడునమ్మని యిట్లనుమాండకర్ణియ
నదమలపూజ్యుఁడొక్కముని సత్తముఁడిందుఁదపోబలంబునన్. 120
- క. కుహరీకృతసఖిలాంత, ర్గృహముననచ్చరలతోడఁ గ్రీడాపరత
న్విహరించుచుండనిట్లగు, మహిళాజనకలితగాన మంజులరవముల్. 121
- వ. అనవినుచునాశ్చర్యంబందుచు నటువాసి. 122
- గీ. దివ్యవనములనటఁబలు దెసలఁగనిరి, నిరుపమానందకరపుష్ప భరితములను
భవ్యరుచికరబహువిధ ఫలయుతముల, సారసాంచితకాసార సులితముల. 123
- క. ఆరోగ్యదాయకములా, హారంబులటంచునచటి యబలలుఁబురుషు
త్తీరైనవారటంచును, వారలువర్ణింతుసాగి వచ్చెడువేశన్. 124
- గీ. ఊర్ధ్వలోకాభివర్ణింప నొకరివశమే?, నిరుపమానంబునానంద నిలయమునగు
నందుఁజనఁగోర్కెలొనఁగూడునతిశయముగ, నంచువర్ణింతుగొక్కింతమించువేడ్డ. 125
- క. తొలిరేయివిహరణంబున, బలుతావులఁగన్నవాని వర్ణించుటతోఁ
బెలవాటుజామునందుం, గలికిమహాసాధమునకుఁ గామినులేతే. 126
- వ. సకల చరాచర నిర్మాణహేతు ర్భూతుండై యు సతీమోహంబునం జనకపడి
యుండి కాన్పించి యటనున్న సెల్వపిళ్లరాయని దర్శించినంతనె పుష్పకంబుడిగ్గి
పూఁబోడులెల్ల జోహారులొనర్చి యిట్లని విన్నవించిరి. 127
- గీ. మోదమిప్పటికాయెనో మోహనాంగ, మాసహస్రాంగనలతోడ మమతలుడుప
గోపికాక్రీడఁబోలిన కూర్మిసలుపు, తోర్కియిఁకనిదెయంచన గురుఁడువలికె. 128
- గీ. సంశయంబేలదానికి? సఖియలార!, తేపువిహరించుతఱినది చూపఁబడును
నాఁగనేమొక్కఁజాగిరా నారులెల్ల, నింతకన్నమదమకున్నె యెచ్చఘమతి. 129

- వ. అప్పటికివారి నెల్లరవీడ్కొని విగ్రహాకృతిఁదాల్చివిమానారూఢుండై యరిగిమరల,
 క. మఱునాఁటిరేయిమాయా, కరపుష్పకనిలయుండగుచుఁ గారుణ్యమునం
 దరుణీమణిసౌభంబున, ద్వారనద్భుతసరణిడిగ్గఁ దారయవోలెన్. 131
- చ. అనిశమురాకకైయెదుట నారయనారయ వేట్కమీఱఁగా
 గనుఁగొనఁగల్గి పుష్పకముఁ గాంతునటంతనె చూడఁగల్గుట
 న్మనుటయుఁగల్గెఘాభరణ మమ్ములనెల్లరవే భరింపఁగా
 నెనరునవ్రాలితౌరమహనీయ పృథ్వీశమనోహరాకృతీ. 132
- గీ. మీనకేతుశరంబుల మేనుగంద, శారికాకీరకేకుల సంకులముల
 జంచరీకరుతంబులఁ జంద్రకళల, నంగనలమేముతాశమి బెంగవొడమె. 133
- గీ. విరిహవారాశిదాటింపఁ బరమనాక, చందముననొప్పురాధికా నందదాయి
 సౌధమునడిగ్గువేగమే సారసాక్షు, అనుచుఁబొంగుచుఁ జెలులెల్ల హాజరైరి. 134
- గీ. కేళికాసక్తబీబియుఁ గేలుమోడ్చి, దాస్యమొనరుపదీవించె దయితుండపుడు
 స్వారివెడలుదమంచును సరసనూత్తు, లాడనారోహణముచేసి రందఱుందు. 135
- గీ. సాగరాంబుచుభ్య సంస్థితమైయొప్పె, ద్వారకాపురంబు తరుణులుగన
 అరియఁగోరిడిగ్గి రాపురమందును, దేజరిల్లుహొయలు తిరిగిచూడ. 136
- గీ. అప్తదిక్పాలనరులెయందనవరతము, బలుఖిలేదార్లుసర్దార్లు వాజివహుల
 ఘోజుదారులుయూధము ల్పచ్చువారు, నాజికోవిదులోజనై యమరువారు. 137
- క. సురనాథునగరమట్టులఁ, గరితురగభటాశియొప్పు ఘనతయునొప్పు
 న్సురకిన్నర గంధర్వుల, సరివోలెడిపౌరులొప్పు సంపదలొప్పున్. 137
- క. రాసులెనవరత్నంబులు, భౌసిలుబారువులలెక్కఁ బలుతరగతులం
 గాసులుమొహరీల్వరహా, ల్వాసిగనాణెంబులెల్ల భండారములన్. 139
- మ. అట్లబ్బందావనవాటికానఁబడె బహ్వశ్చర్యయుక్తంబుగాఁ
 బటుసంతోషమునొందిమే నెఱుఁగకే భ్రాంతాత్ములై యేగుచో
 మటుమాయస్వహుబంధుజాలవిలస న్మాయాయశోదాగృహం
 బటుగోపీజనశాలలేర్పడియె నత్యాశ్చర్యయుక్తంబుగా. 141
- క. విఱుఁడొసామియటేగఁగఁ, బటిమపుఁజిత్తరువదేమొ భామామణియా
 మటుమాయరాధవచ్చినఁ, బటుసోదరియాచుబీబి పనుపడియుండెన్. 142
- గీ. గోపికలతోడఁజెలులెల్ల గూర్మిమీఱ, వారివారింటివారితో వీరుఁగలిసి
 మెలఁగితిరుగుచు వెన్నపాల్మీగడలను, నారగింపఁగొన్ని నా శృంగనయ్యె. 143
- వ. అంత నొక్కనాఁడు. 144

- క. బృండావనరమ్యస్థలిఁ, జంమరునిప్రకాశమొనర సంతసమలర
న్నందాత్మజుడగుమాధవుఁ, డందముగానుమురళిశ్రుతి యనుసంధించెన్. 144
- క. శ్రుతిమేళనంబు వినఁగ నె, యతిమోహంబావహిలై నతివలకెల్ల
న్నతియించుచుఁజెంతకుఁబో, సతులూహలుసేయనట్టి సాహసమొదవెన్. 145
- గీ. రాగులయిరిరాగాలాప రమ్యమరసి, లాహిరియటూనసాగెల లనలకపుడు
పరవశాయత్తదేహ విపాటవమున, మరుశరంబులదాడికి మమతలొదవె. 146
- గీ. పాణినాధునిఁగనకిఁక బ్రదుకఁగలమె, యసెడునాసాహసోన్మాద మంకురింప
బంధుగోపికలొనరించు భంగిఁజెలులు, విరహవేదనకోన్వక వెడలిరపుడు. 147
- క. సురకిన్నరగంధర్వులె, మురళీగానామృతమున మోదాత్మకులై
యరయుచుదివినటునిల్వఁగ, నరులెంతటివారుజ్ఞప్తి నానలుపెలయన్. 148
- క. పశుపక్షులెల్లనచ్చట, నిశియనినిదురింపఁబోవె నిర్మలహృదితోఁ
బశుపాలకుమురళీరవ, వశతనువిడకేడవాడ వశియించెనదా. 149
- గీ. నెమలియుపభమజమునెఱిఁగ్రాంచపక్షియుఁ, గోకిలాశ్వకరులు గుణవివరణ
స్వరములేడిఁటికిని సాంకేతసంబంధ, సాక్ష్యమిచ్చునట్టి చక్కినిలిచె. 150
- గీ. అంచసింగముభేరుండ మలహరిణము, సాశువముజిల్క శారికల్సరిగమలను
స్వరములకునై నవాహన సరణిఁదెల్పఁ, బెంపుమీఱంగమెలఁగెను బెటుకులేక. 151
- గీ. జాజిసంపంగిసురపొన్న లోజవిరిసె, మల్లకేతకికరవీర మంజులములు
గీతసుస్వరమేళనఁ గీలుకొల్పఁ, దత్స్వరంబుల హారసంతతియనంగ. 152
- గీ. ఘనతగలమాతఖడ్గార కదళులుమఱి, జంబువునుదాడిమంబుద్రాక్షయునుబొన్న
తామెసప్తస్వరంబుల ధామములచు, టంచుఁదెల్పంగననఫలియించెనపుడు. 153
- గీ. రాలఁగరగించు గాంధర్వ రాగమెన్న, జంగమంబులకానంద సంపదతగి
మనసుకరగుటయాశ్చర్య మనఁగవలెనె, చెలియలొడలెఱుఁగఁగమాలిలిచిరటనె.
- గీ. గోపికాజనబృందంబుఁ గూడినీబి, తవసహస్రసభీమణుల్తాసు మొక్కి
మోహపరవశగతిగల యూహఁదెల్ప, భక్తవత్సలుఁడిట్లను భౌవమరయ. 155
- క. సంగీతలోలులారా, యంగీకారంబుఁగనునె చుటుగేస్తులకీ
యంగజకేళివినోదము, భంగంబగుసాద్విచరిత భౌవముఁదలపన్. 156
- వ. ఆనిశ్రీకృష్ణుండనుడు వనితామణులెల్ల రిట్లనిరి. 157
- క. పతులకుసతులకుఁ బతివై, సతతమునవవిధములై న సంబంధములం
బతివగుటనాతనఁబే, వితమరయఁబతివ్రతాత్వ విహితమొందియన్. 158

- క. క్రీగంటిచూపుగలదొర, భోగార్థులబోవుమీడఁ బూబాదరిండ్ల
స్వేగంబెకేళికాసుఖ, భాగుండవుగమ్ముకామి బ్రదుకుటసున్నా. 159
- వ. అని విన్నవించినంతనె కృపాయత్తచిత్తుండయి. 160
- గీ. నాయకీజాతులరసియానాయకుండు, జాతికనుగుణబంధముల్ల తపఃవియుఁ
గళలనాటుచుఁదమిరేప గళరవంబు, లందముగఁగల్గుకేళికా నందమొదవె. 161
- క. అందఱికందలుతానై, సుందరలతకుంజములను జోద్యంబొప్పం
బొందుగభోగానందము, నొందఁగసంపూర్తిచేసె నొకటావేశక. 162
- గీ. ఇట్టులారేయిగ్రీడించి యిరవులకును, జేరినిజవర్తనంబునఁ జేడెలుండి
యష్టగోగణజాలంబునదయుజూడఁ, గానసంబునప్రేపల్లెఁగాంచిరంత 163
- గీ. వత్సరంబునకొకసారివనవిహార, మందుఁజెలఁగంగ నొచ్చివిందులమర
నీకరణిమోహపరవశు లైకడపిరి, పెక్కుహోయనములనాడ నొక్కనాఁడు. 164
- క. జలరాసక్రీడలనొగి, బలుతెఱగుల గోపికలకుభావములలరం
జెలఁగుచునలకేళివిధి, స్నెలతలుగనుచుండసేగ నివ్వెఱగందక. 165
- త. మంతనముసల్పువేశను, వింతగభంగించెనంచు వెదకుచుఁజనిరా
యంతర్హితత్వమెంతయుఁ, జింతింపుచుదచ్చికడల శ్రీహరియనుచుక. 166
- వ. అట్టియెడఁబూర్వ ప్రవర్తనంబులందామనోహరు చర్యలందలంచిప్రార్థింపఁదొడం
గిరెట్టులననిన. 167
- సీ. శ్రీమచ్చరచ్చంద్రకౌము దీద్యుతిమీఱయమునానదీ తీరమందెసంగి
గంధర్వవరనుతగానంబు మురళినిగదియించి తొరమోదదమహాత్మ
సారిసస్సరిగమసారిసస్సనిపమ సరిమపాసరిసపాస్సరియనంగ
అలగోపికలవీనులలరంగనీ గానసుధఁగ్రోలికొంకకచొరవఁగనిరి.
- తే-గీ. తరితీకుందరితాంతరిత ఝణుధణత, తథణఝంతరి ఝకిణతతకిటధిమిత
ధీంకుధీంకృతకిటతక ఝాంకృతంబు, కుదురుబహుశబ్దజాలంబు గుప్పితౌర. 168
- గీ. చింతలన్నియుఁజెడబాయు చిత్తములను, జిత్తజుమితూరులెల్ల నీ చెంతఁజేర
భ్రాంతమతులైనవారికిఁ బ్రాపయైతి, వేణుగానవిలోల మేల్జాణభళిర 169
- సీ. కంకణకింకిణీఘననాదములు మ్రోయకిణకిణాంధణధణాం ఝణుతయనఁగ
మవ్వఁపుఁగటిసూత్ర మంజురవముదోపతకతకతక ఝణుతకిటయనఁగ
పచ్చలవజ్రాలపతకాలకాంతులు చకచకనిగనిగచక్కనెసఁగ
నవరత్నమణిమయ నవ్యభూషణములుతళతళ మెఱసెడు తళుకులొసఁగ.

- తే-గీ. గోవగోపేగణంబులు కూర్మిజైలఁగఁ. గ్రీడలొనరించు నీహోయల్పాడఁదరమె
మానవాకృతిఁగైకొన్న మాహృదీశ, వేణుగానవిలోలమేల్జాణభళిర. 170
- వ. అనియిట్లువర్ణించుచు సమ్మయాగోసికలంగలిసి బీబీపరిచారికా సహస్రగోపికాగ
ణంబును వెదకుచుండి. 171
- క. చెలికత్తియలావేగురు, నలుదిక్కులవెదకివెదకి నాభుఁగనకయే
బలుదూరమరిగియరయఁగఁ, గలదందొకయాశ్రమంబు కనరమ్యంబై. 172
- గీ. జాతివైరంబెలేదీడజంతుకోటి, కేమిచిత్రంబొకంటిరే యింతులార
పర్ణశాలలమానీంద్ర పరిజనముల, వేదశాస్త్రార్థఘోషచే వీనులలరు. 173
- గీ. సకలముతువులసుమముల వికసనమదె, అమృతతుల్యంబుకా సారమందుజలము
అల్లచంపకపాటలహల్లకములు, మల్లకేతకులానిన మారుతమిదె. 174
- వ. అనికొనుచుంగొన్ని యడుగులుముందిడుడు. 175
- గీ. చంద్రకాంతశిలామయ చారుగిరియు, నింద్రనీలసుసోపానమెసఁగఁగాంచి
చంద్రనిభముఖులందఱా చందమరయ, డాయనరిగియుమెల్ల నా చాయనిలువ. 176
- గీ. కనకమునుమించుకాంతిచేఁ గళలఁదేరు, నట్టిశిష్యసహస్రంబున మరనడుమ
మెఱపుతీవియచందాన మేనుమెఱయు, తాపసోత్తిముఁగాంచిరి తరుణులపుడు. 177
- గీ. అందునిల్వఁగనానంద మధికమగుట, వందనంబులుసల్పిరి వానికపుడు
దీవనలొసంగ సౌభాగ్యదీప్తులమర, గోపికావేషధారులఁగూర్మినరసి. 178
- వ. అలమహాత్ముండగుము నిశేఖరుండిట్లనియె. 179
- ఉ. మేమువరప్రసాదమున మేరుగిరీంద్ర సమీపమందునా
సోమగిరిన్వసింపగురు శోభితమానసస్పృష్టిచేతనీ
భూమినినుదృఢించితిమి భూసురవర్యులమమ్ముఁ గూడమీ
స్వామికృపాకటాక్షుల వసంయుతయోగులఁగా నెఱుంగుఁడీ. 180
- క. యోగముచెడభూసురులై, భోగాధ్యక్షతనునొంద భూపతులగుచు
న్రాగముభోగముగతిగా, యోగముమదిఁదలఁప కుఁదురుర్వినివారల్. 181
- సీ. మంత్రయోగంబుచేమారుత సంచారదేహమర్మంబులు దెలియవచ్చు
లయముచేదనలోనిలలిత ప్రణవనాదనూత్రంబు మదినూనిచొక్కవచ్చు
హఠముచేజర మనశ్శరములుభేదించి కాయంబుసిద్ధినిగానవచ్చు
సాంఖ్యయోగంబుచే సకలేంద్రియవ్యాప్తులరయుచుఁ దన్నుఁదానెఱుఁగవచ్చు.
- తే-గీ. దారకముచేతఁదనువులోఁ దానువెల్లు. చున్నరీతినిగనవచ్చును రుతరముగ
రాజయోగంబుచేఁ బరబ్రహ్మమందుఁ, బొందియుండంగవచ్చును బూర్ణుడగుచు.

- స్త్రీ. హఠయోగ మెట్లనయమనియ మాసనములును బ్రాణాయామమును మొదలగు
యోగసాధనములనొగిని గుంభకముద్రసాధనాన్వితమగు సరణియోగ
మనుననిగనద్యాద శాబ్దంబులందునె సిద్ధిసంభవమగు స్థిరమతులకు
సందునుముఖ్యంబయందును దర్శనముద్రయంచర యంగమోదకరము.
- తే-గీ. మంత్రమననంబు స్మరణయుమదినిగూర్చి, రేచకంబుకుంభకముల రీతిమెలపి
ధ్యానధారణసల్పనౌ దత్వసిద్ధి, ఒపమొనర్పంగనిర్మల జ్ఞానియునగు. 183
- వ. ఇట్లుద్వాదశాబ్దపరిమిత నిష్ఠకుఁగడఁగునెడం బ్రథమాబ్జంబునరుజుహరణ ప్రాప్తి
యుద్వితీయంబునఁ గవితాధోరణికలుగుటయుఁ దృతీయంబున విషయాసక్తి
తొలగుటయుం జతుర్థ హాయనంబు నక్షుత్పిపాస్రభ్రాంతిని గెలుచు నేర్పును బంచ
మంబునవాక్కుద్ధిఁ బడయుటయును షష్ఠంబున ఖడ్గాద్యాయుధ సమితిచే నభే
ద్యుండగుపటిమఁగనుటయు సప్తమవత్సరంబున జగతినంటకనిల్చు తెఱంగెఱుక
వడుటయునష్టమంబున నణిమామహిమాద్యవ్యప్తైశ్వర్య సంసిద్ధిఁబడయుటయు నవ
మంబుననాకాశగమన సామర్థ్యంబులభించుటయు దశమసంవత్సరంబున మనోవేగం
బొదవుటయు నేకాదశంబున విశ్వంజెల్లవశపడుటయు ద్వాదశంబునసాక్షాదీ
శుండుతొనగుటయు నేరుపడునిదియెతత్వసిద్ధిక్రమంబు ఇదిసామాన్యలకుదుర్లుటం
బుపూర్వకృతసుకృతవిశేషంబునఁగానియోగంబలవడదు ఇదియెమావివరంబుగదా.
- క. మామకశుభదాశీస్సున, భూమండలవిభుఁడుమీకుఁ బోలినవిభుఁడౌ
సామర్థ్యమొనరునమ్ముఁడు, వేమోదముచిక్కునిలుఁడు విమలాత్మకులై. 185
- వ. అనియాశీర్వదించి వారిన్ని లిపికొని. 186
- గీ. విందుగావించిరాపూట వివరమెఱుఁగ, మోతిలాడులుకేసరీ భాతుఫేణి
దూదుఫేడాలుబర్హీయు స్వాదుఫలము, లెన్నియోకూర్పభుజియించి రేపుమీఱ.
- క. చందనతాంబూలాదుల, సుందరులానందమంది శోభాయుతలై
సందర్శించిమహాత్ముని, వందనమిడియిట్టులనిరి వారలువేడ్కొ. 188
- క. కడుదవ్వీయాశ్రమమీ, కడకెట్లగురాకమగుడ గారుణ్యనిధి
అడియాసఁగొల్పుకార్యమె, అడియేంద్రాసులమొసంగు మాజ్ఞమహాత్మా. 189
- గీ. అనివచించుచెలుల నాశీర్వదించుచు, దవ్వటంచుమీరు తలఁపవలదు
ఓషధిగొనుడిదియె యుక్తవేళకుమిమ్ము, నిచటఁదెచ్చినిల్చు నింపుమీఱ. 190
- క. సంకల్పమాత్రముననే, సంకేతస్థలమునందు జక్కఁగనిడెడు
నృంకితమతినుండకుఁడీ, సంకల్పించితినిమున్నె సమకూర్పింతుకొ. 191
- క. మీమీజీవితకాలము, కామితభూస్వర్గ భోగ ఘటనగలుగఁగా
నీమముఁదప్పక భక్తిని, స్వామిన్నాంచారిఁగొల్వఁ జనెదరరుగుఁడీ. 192

- వ. ఇంకన్మీకుఁ గలుగనున్న భవిష్యద్వరుం డెట్టివాఁడనంగ. 193.
- క. దర్జామహాత్వమెన్నఁగ, మర్జామస్తానుమేటి షాహిన్నాహా
మిర్జాఖుదాఫరస్ త్ దార్, దర్జాఖాన్వరుఁడతంఁడె తాఖత్ దారా. 194.
- క. తనువులుసహస్రసంఖ్యగ, ననువుగఁదాదాల్చిమిమ్ము నలలనెల్ల
న్విసుతానందశుభమునిడు, ననవిల్తునికేళిదేల్చు నవ్యప్రతిభక. 195.
- వ. అనుచు వారిభౌవికాల వివరణంబుం దెలిపియు. 196
- గీ. పాదలేపనరసమొప్పు బరిణెనొసఁగి, వలయువేళలఁబదముల నలఁదికొనిన
దలఁచుస్థానముఁజేరఁగ దరమగునిది, భద్రముగనుంచుకొనుఁడన భాగ్యమనిరి. 197
- ఆ. ఆజ్ఞనొసఁగుఁడంచు నంజలు లొనరించి, బహువిధములనుతులఁ బరగసల్చి
యానవడసికదలి యందందు విభునిని, వెదక నేగిరంతఁ గదిసివారు. 198
- గీ. వనములెల్లనువెదకియు వారిజాక్షు, యలసిసాలసినవారమో యాత్మచోర
కాముకులనుమ్ముఁబ్రోవుచొ కరుణతోడ. నంచుఁబ్రార్థింపఁదొడఁగిరందరయలేక. 199
- గీ. కఠినమెల్లఁగుచయుగంబులఁగదియించి, మృదువుపదములందు మిగులమెలఁపె
స్పష్టికర్తతెలివిచేటొనగూర్చెనే, యిట్టవిభునివెదక నేగలేమి 200
- గీ. రాయరప్పలనకహాయిగావనముల, సఖునివెదకుటకు నె సాహసించి
యెంతదవ్వచైననెలమితో నడతమఁ టన్నఁజింతపాడమె యలసటఁగన. 201
- క. తబ్బిబ్బులనుచుఁ దరుణుని, యబ్బుఁపుంజ్యఁదలఁచి యాయాసముగా
నిబ్బుఁమునెడిరి వెదకఁగ, బిబ్బోకవతుఁసహస్ర బిసరుహానేత్రల్. 202
- వ. అంతన స్వేషణయత్నంబుమగ నగుడునన్యచింతపాడమినవారెల్ల నొండొరువులతో
నిట్టులనిరి, 203
- క. లీలామానుషచర్యలు, హేలావతులారమనకు హెచ్చుగఁజూపెం
గాలావధిమఱచితిమిఁక, నేలీలన్బొంకనగునొ యేలాగగునో. 204
- క. ఏమనిబొంకఁగనగునో, ఏమిమఁగల్పింపఁదగునొ యేగిప్రభునితో
సామింగూడినకాలము, సామాన్యమెయెన్నోయేండ్లు జరిగనెకట్టా. 205
- వ. అనవిని బీబీనాంచారంబు యిట్టులననియె. 206
- గీ. శంకమనకేలసాహస చర్యనూని, భీతిఁజెందుటనేమగు బేలలార
సింగమండయ్యెఁగుంజర శ్రేణిలెక్క?, గోపశేఖరుభరణను గొదవగలదె. 207
- గీ. వీలుగలిగినచోఁగోట విడుచుఁగాక, వీలుగామినిమేల్కొట విడుపుఁగాక
కలవరింపకచూడరే కాంతుజాడ, నిరుపమాకారుఁగానరే నెమ్మితోడ. 208

- క. ఈరీతిబెగడుఁజెందిన, నారులయుల్లంబులరసి నాధుఁడుమరలం
గారుణ్యకటాక్షంబున, నారామలతానికుంజ మందువెలసియున్. 209
- క. బంగాళరాగసారణి, శృంగారవతుల్వినంగఁ జెలఁగుచుఁపాడం
బొంగారెగబ్బిగుబ్బలు, బంగరుచేలములమేటి ప్రభుఁగనిగబలల్. 210
- క. డాయంజనిజోతాములు, కాయంబులుపుల్కరింపఁ గానొనరుచుచుం
బాయంజననేమమ్ముల, మీయండనెనమ్మియిటకు మేమెగిరాఁగాన్. 211
- వ. అనుపల్కువినియున్విననివాఁడువోలె! బ్రయుండిట్లనియె. 212
- గీ. వనవిహారముమిక్కిలి వనటఁగూర్చె, పూలనిరసించునాప్రియు రాలిసాగసు
అంతలోయాదిరాఁగ నావంతవాసె, నమ్మియీజాడవెదకఁగ మిమ్ముఁగంటి. 213
- గీ. అననెబీబియుఖున్నీ ఘ లాచరించె, మోహనాకారరాధికా గేహనాస
మాకుఁగలకోర్కితీర్చితి మహితయనుచు, జెలులుజోహారువులునేయఁ గలిగినంత. 214
- గీ. చెలియనంకస్థలంబునఁ జేర్చినిమిరి, తత్త్వ ణంబునఁబుష్పకాం తరమునఁదగి
వేగనవీధి నేగుచో వింతయేమొ, సౌధభౌగంబుకాన్నించె సఖులకపుడె. 215
- గీ. వేగుజామునసౌధాగ్రమాగతిఁగని, బీబితోడిగ్గిరంతట భేషటనుచు
మేలుకొల్పినగారాల లీలలొప్పె, ముదితలకుమాయక్రమ్ముడు మదికలఁగఁగ. 216
- గీ. వ్యవధిచందంబుదలఁచిన వారులేరు, మాయదేవునిమహిమంబు మదినిమెచ్చి
చెలులువేగురువెఱుగందు చింతలుడిగి, కాల్యకృత్యంబులొనరింపఁ గడఁగిరపుడు. 217
- క. శ్రీరుక్మిణీశకేశవ, ధారాధరనీలదేహ తామరసాక్షా
కారుణ్యభీత్రిజగ, ద్భారవహాగరుడవాహ పాండవపక్షా. 218

పంచచామరము.

సురేంద్రరక్షికా మహాత్మనూర్య చంద్రలోచనా
సురారినాయకాంధ కారనూర్య పాపమోచనా
విరాజమానవేదవేద్య విశ్వవిశ్వనాయకా
పురారిసన్నతాచ్ఛక్తిర్భక్తిముక్తిదాయకా. 219

గద్య. ఇది శ్రీహేమపాలస గోత్రకామిసెట్టివంశపవిత్ర శ్రీవేంకట
దాసపుత్రపేరమ దొరాఖ్యసుకవిమిత్ర
ప్రణీతంబయిన యాదవాద్రిశో

పాఖ్యానంబునందు
ద్వితీయాశ్వాసము

తృ తీ యా శ్వా స ము .

- క. శ్రీ వేదాంతవిహారా, దేవావనదనుజహరణ త్రిభువననేతా
పావనసురమునిజనసగ, భావనశ్రీ వేణుగోప బాలసుచేలా. 2
- వ. అవధరింపుమా వలికథా వివరణం బెట్టులనన్న, 3
- గీ. ఇట్టిమాయామహిమముల నెన్నియేని, బ్రతిదినంబునుజూపుచుఁ బరమమోద
భరితులంజేయుచాబీబిఁ బరిజనముల, స్వర్గ సుఖమేలతమకన్న సరణిమనుప. 3
- క. అట్టులదినములు జరిగినఁ, గట్టడిగలపనియదెప్పుగాదనుచింకం
గుట్టుడిపిరట్టొనర్చియుఁ, బట్టునవేనుద్వహింపఁబాదుషసుతతాక్ష, 4
- గీ. దాదిజూచినన్నఁదలఁపవ దేమకో, లొమ్మరేపాసఁగుదు లెమ్మటంచుఁ
గాలమెల్ల జరిపి కడుమోసపుచ్చితి, పాణిహానియగుటె ఫలమటనియె. 5
- గీ. పరిణయార్థ మింకఁ బరికింపఁ దగుఁగాన, బొమ్మఁదెచ్చుమాట బొంకయైన
బితనటరయ నేగి భేషనఁ దెల్పుము, యతికిరాయభార మతులితమని. 6
- గీ. ఓయమ్మదాదివినఁగదె, మాయయ్యసమీపమునకు మసలకఁచనినీ
వాయధి నాధునితోనను, మోయయ్యయు పేక్షయింక నొప్పదటంచుకొ. 7
- గీ. బొమ్మబొమ్మగాదు, పూర్ణావతారస, ద్విభవరూపమనుచు విమలముగను
యావనాంకురముననాబీబి యంకస్థ, మాన్యచరితుడయ్యె మానదనుము. 8
- గీ. మంతనంబెల్ల నీతోడ మనవిచేసి, యుంటిఁగావునసందిగ్ధ ముడుగునటులఁ
బలుకఁగదవమ్మగాంధర్వ పరిణయమును, దెల్పఁగదవమ్మసర్వంబుఁ దెల్లమగును. 9
- క. యతిపతికిరాయభారం, బతివినయంబలరఁబంపనగుఁ దగవనిమా
పితకటిగింపుముప్రేక్షిమ, నితిహాసాదులనుగూర్చి యెలమిదలిర్పకొ. 10
- గీ. ఆత్మశక్తియుఁ బరశక్తియరసిపిదపఁ, బంతమొనరింపమేలండ్రు పరమబుధులు
ఎదుటయతియాటబలిమి మేలొదవదనుము, హస్తీమశకాంతగం బగునరయవారఁ. 11
- గీ. యతులుగేస్తులపైఁ గోపమందిరేనిఁ, జిత్తవిభ్రాంతిగా శాపమిత్తురకట
కానబలవంతమింతయుఁ గాదు నెరప, రాయభారమవియ్యం పురాణఁగూర్చు. 12
- క. చెప్పితిఁగొన్ని తెఱంగులు, నెప్పెడిదేమెల్ల మున్నె చెప్పితిఁగాదే
చెప్పినయంతయుఁగన్నులఁ, గప్పినయల్లెల్లమీరుఁ గాంచితిరిగదా. 13
- క. మున్నేనన్నన్విన్నది, యెన్నికగామీరలెల్ల | నేర్పడిమొన్న
న్నిన్నసుగన్నదియంతయు, వన్నియగాఁగూర్చి చెప్ప వసుధేశునకుకొ. 14

- క. తనకేసుతనై నప్పుడె, యనువగునాకోర్కెలెల్ల నమరిచికొనఁగా
నొనగూడుజన్మమెత్తితి, ననికొందురిదై ననె యననగుననుమిసఖి. 15
- గీ. మాటదక్కించికొనుపనిమాత్రమెయను, మన్నియునుమున్నె సమకూరియున్న వనుము
వేయియేటికి వివరంబువిన్నవించి, తానుపేక్షింపఁబనియెట్లొ మానదనుము. 16
- క. నాదుహృదీశుండరయఁగ, శ్రీదయిశుండతని చెంతఁజేరిననాకు
నోదముమున్నే కలదను, తాఁదెలిసియొనర్పఁ బెండ్లి దారియిదనుమి. 17
- చ. అనుచుననేకభంగుల దయారసముప్పలి లంగముందుగా
ననికనిదానఁగార్య ఫలమయ్యెడు నట్టులనై ననాగుచుం
గనఁగనదట్లుకానియెడఁ గట్టకడన్వివరించినట్లుగా
ననియొనుటేమిచేసియొకొహ యిగఁబెండ్లియొనర్పుమిచెలీ, 18
- క. నీకంటెనేను నేర్తునె, నాకన్నియునేర్పినట్టి నవలలమిన్నా
నాకైయేదెట్లొనరిచి, యోకార్యముసక్కఁజేసి యొప్పింపఁగదే. 19
- క. చలసినయెడనీవునుజను, మలయతిపతిసమ్మ ఖమ్మనందుఁదగినచో
బలముననతనికిఁబ్రీతియె, వెలయంగానాధుఁగూర్ప వివరింపుసఖి. 20
- గీ. యతివరేణ్యునితో జోతయనఁగదమ్మ, బీబిఖుక్మీఘలనిచెప్పి ప్రియముమీఱఁ
బతినిదయసేయుచుని తెల్పుప్రభునితోడఁ బంతమొనరింపవలగంచుఁ బలుకవమ్మ 21
- వ. అనుచునిట్లు బహుప్రకారంబులవినయసంభ్రమంబులు పెనంగొనబీబినాంచారాం
పలుకుటయుదాదివిని యమ్మత్తకాశినిచిత్తంబునఁగలతత్తరంబెఱింగియెత్తెఱుంగు
నై నంబనింజొత్తమనియుఁ దత్తదనుకూలవిధంబుల వర్తించికార్యనిర్వహణంబు
నర్తమనియునిశ్చయించి తగునంతనమ్మకం బగునటులనగు మొగంబొసరియమ
నిట్లనియె. 22
- క. నీవచనరచనసూక్తుల, భౌవంబలరంగనిపుడె పాదుషతోడ
న్నావచనశక్తికొలఁదిని దావకనాయకునిగూర్పఁ దలబొనగూర్తుకా. 23
- క. వేగమెపెండిలియత్నము, బాగుగనొనరించుదానఁ బాదుషతోనీ
లాగెల్లఁజెప్పియేనే, యోగీంద్రునకెఱుకపఱచి యొప్పింతుఁజుమి. 24
- వ. అనిపల్కిపచ్చవిల్లు శరంబువోలునమ్మచ్చకంటి నెచ్చరించితత్తుణంబునఁ దన్మం
రంబు వెలువడియమ్మేటి పాదుషాకొలువు కూటంబునకుఁ బ్రక్కద్వారంబున
ప్రవేశించునంత హర్కారధిపతింగని. 25
- క. హజరత్ పాచ్చాఆదాబ్, బజనాబ్ సఆదతాప్పు బఠదెగికహ్లా
బుజురుగ్ దాదిమిలాఖత్, కజకర్నె ఆయికామై కెంకినమాలూం. 26

వ. అని దాది హోజరైన విధంబుఁదెలిసి 'యాహిలాహిఉమద్దౌలజ్జియాదే' యనుచుం
బరాకుమాన్స హెచ్చరింపుడు నా మహీస్థల మహేంద్రుండగు మహమ్మదీయేం
ద్రుండు దృక్ష్వ)సారమాత్రంబున దర్శనావకాశ సూచకంబుదెలుపుడు హర్కా
రెఱుకపఱప నావృద్ధ దాదిని సమ్ముఖంబునకుఁ జేరనరిగి సముచిత ప్రకారంబులఁ
బ్రణామసంస్కారంబు లొనరించెయ్యు. 27

క. బందెగితక్సీకొఖుదా, వందాప్కేమెహాక్ చహ్నా వాలీబేటీ
ఖాందీహజూర్మిలాకత్, హుందాదారీహుమర్ జుహుకుమదిలానా. 28

వ. అనుచు విన్నపంబున కవకాశంబొనర్చికొనియు నిట్లనియె. 29

గీ. శల్వపిశ్చబొమ్మ చనినది మొదలుగ, నింకబొమ్మలెట్టి వేర్పఱచిన
బిడ్డకుందుచుండె భీతిచేసీవార్త, మీకుఁదెల్పనైతిమేటికేడ. 30

క. ఏమెన్నియొవిధములబహు, శామోదకరార్థములను హోయిగనెఱప
నోమటుత్రిప్పుచునుండును, సామీప్యమునకునురాదె సరసములాడక. 31

గీ. నాటంగోలెనెఱుంగ దాటలుఁబాటలు, లీలవిషయమెద్దిలేదుసుమ్మి
బొమ్మబొమ్మయనెడు నమ్మాటయేతక్క, నెంతవెంతయైననుంతకనదె, 32

గీ. అన్నపానంబులెఱుంగక యడలుచుండి, పాన్పుదిగకున్న నొడలెల్ల బడలిచెడియె
బొమ్మమాత్రమునకె యింతపుట్టునెయని, వివరమెఱుంగఁగఁదెలిసెను వింతనిజము.

క. ప్రోషితభర్తృకచందము, వేషమున నెఱింగియుడుగ వివరము తెలిసె
నాభిషణలేటికిఁగ్రెజగ, తోష్పకుఁడాబొమ్మయయ్యెఁ బురుషుఁడతివికు. 34

గీ. విడువకడుగఁగ నీబిడ్డప్రీడతోడఁ, దెలుపలేనోసిచెలిసీవ తెలిసికొనవె
పరిణయంబాయెగాం భర్తృఫణితినియె, దాపురంబేలనింకనో భూపతీంద్ర. 35

క. మాయలమారిమహాత్ముడు, నీయింటంజేరినపుడె నిజభామనుశ్రీ
నోయయ్యనీదుసుతెగాఁ, జేయించెనుగాననతఁడె చేపట్టఁదగు. 36

గీ. ఎన్ని నాళ్లనుండియే మెల్లఁగనలేదు, బొమ్మమాత్రముగనె సమ్మతిఁదగి
సర్వనాయకుండు నిర్వికారుండునీ, సుతకుఁబతిగమెఱసెనతు లితుఁడయి. 37

చ. అనవినిపాదుషాయని యెనచ్చెరు నొగదెనీదుమాటయే
వినినదికామవీనులకు వింతగఁదోఁచెడు నేరువిన్ననా
తనయకుబొమ్మనాధుఁడయి దర్శనమిచ్చెనెయ్యెట్లులంఁడునో
కనితివెబిడ్డతోట్రువడఁగాదన నేరకవచ్చియుందువే. 38

క. అనఁగావినిమహనీయా, చనునాయంకిట్టి పల్కుచునేబొమ్మలన
న్వినియుండివింతపడుచును, జననేర్చినబొమ్మపనులు సమకూర్చునొకో. 39

- చ. త్వరపడెయ్యెనువత్తునొకొ దర్శనమాత్రమెకాదుపాదుషా
పరమముకంబులందితిమి ప్రార్థనమాతనిజేసియయ్యసీ
వరిసుతనిచ్చగొల్చి తగువారలవకాటను విష్ణులొకమే
యిరవనునమ్మకంబొదవె నేటికిమాటలు మేటిభూవరా. 40
- ప. అని మొదలిడి బీబికొప్పినతా ప్రాజ్ఞకంబును దామోనర్చినవై త్యోపచార ప్రకగ
ణంబును ననంతరకథావిధానంబు నెఱుకపఱపవెఱగఁది దొరయుండమరల దాది
యిట్లనియె. 41
- గీ. బొమ్మగా నెంచవలవదు భువనభరణు, మేలుకొటవిభుండగు మేటిప్రభుఁడు
యాదవాద్రిశుండహహనీ కల్లుండయ్యె, బురుడునీకేడలొకాన భూవరేణ్య 42
- క. జేటికేసాదీకూ, భేటియతినాచ్చెకర్కె ఫిర్దుగిలీజే
నాఠీకొఫ్లేకర్నా, ఝూటాబిల్కుల్నహిజి ఛుప్పహిరహ్నీ. 43
- గీ. దాదిసారాంశములువల్కుఁ దావినియును, సందియమువాసినిశ్చయ మందిమదిని
బ్రతివిధానంబులేదని పాదుషాయు, దేవమానవసంయోగ భావమరయ. 44
- ప. పురాతనపుణ్యకథలను దలంచి పరాత్పరువలూస విశేషంబుల నెంచినరనాగుల నుర
నేతలు వరియించిన చరితంబులు స్మరియించి పరిణయంబొనర్ప నిశ్చయించి. 45
- గీ. రాయపారంబుఁబంపెను రయముతోడ, శల్వపిళ్లకుబీబి నాంచారునకును
బరిణయంబగుననియెడు పత్రికనిడి, పాదుషాయప్పడాయతిపతికి వేడ్క. 46
- క. అందులకాయతిమోదం, బందుటయేకలైఁదిజగ దధినాయకుఁడొ
మందరధరుఁడాతనిహృ, న్నందిరముననుటకలుగ మఱొకండగునే. 47
- గీ. కానరామానుజాచార్య ఘనుఁడుఘేచ్చ, విభునికుత్సాహమొదవించు వేడ్కనొక్క
కమ్మవ్రాియించెవిబుధేంద్ర సమ్మతమగు, నట్టిశుభలేఖయదియయ్యె నదెదనంగ.
- సీ. శ్రీమన్మహారాజ శేఖరసేవిత శక్రప్రమానస చ్చక్రవర్తి
శ్రీమద్రమానాధసేవకోత్రంసుండు దీవించివ్రాియించు దివ్యలేఖ
మిమ్ముమున్దర్శించి మేముకైకొన్నట్టి ముదలకుఁబనులెల్లఁ గుదురువడిన
సెలవింకఁగైకొని నెలవునకేగక యాగియుండినకార్య మరయనిదియె
- తే.గీ. ముందుమేమడుగంగాను సందియంబు, నందియుండినమాదేవుఁ డతఁడమిమ్ము
మాకడకుఁబంచెఁగార్యంబు మాకెఱుకయె, యీశునకుఁబ్రీతికరమగు నింతనిజము.
- చ. సకలముమేమెఱుంగుదుము సామికిబీబికి సఖ్యమాటమీ
యకలుషపుత్రిక్రీరనుణి యంశభువింబ్రభవింపగౌటన

మృకముగఁ బెండ్లికార్యమున మాకునుమీకును వియ్యవకాటసా

స్వికముగమాపనుల్బరుగ దేవుడుమాయెడ నుంటపాడుసా

50

క. మీతోడవియ్యనుందుట, తేతఃప్రియమగునుగాని చెల్లదనంగా

మాతగమెమాయధీశుఁడు, ప్రేతుండై వీడకుండె చీబిసులేమాకా.

51

క. కావునఁదగునుచుహూర్తం, వీవనిరూపించివ్రాయు నేర్పాటొదవ

నేవాధిపతియునేయును, రావీలగువిన్నపమిదె రాస్త్రాధికా.

52

వ. అనియిట్లు శుభలేఖపనుపఁ బడుటయు నమ్మహమ్మదీయప్రభుండచ్చెరువందియంద

లు నెఱింగియున్న విషయంబతాను రాజత్వోన్మాదంబున నెఱుంగనైతిఁగదా

యందు విన్నవోయియింకనైన జాగొనర్పకయునన్యాలోచనా లస్యంబుకానీక

యుఁబనివడుదమని పూనిసత్వరంబుగ దైవజ్ఞులరావించి సన్మహూర్తంబు స్థిర

పఱపించి ప్రధానిశేఖరాదులనెల్లరను ద్వాహకార్యనిర్వాహకులుగ వారివారిక

గుపనులనియోగించి ధిల్లీపురం బెల్లంగొల్లయగు నుల్లాసంబునరంజిల్లు నటులనలం

కరింపించిసర్వం బాయిత్తిపడుటయెఱింగి యింకవఘూవరులఁ బెండ్లికుమార్తెం

బెండ్లికుమారుంజేయించుట యయవశిష్టంబనువిషయం పాసన్నముకాఁక.

53

క. శ్రీచుహితదేవవిహితా, శ్రీచుద్రామానుజార్య శేఖరఆదా

బామేలుకొటనాధుఁడు, మాముద్దులపట్టినేల మనవిసలుపుమి.

54

క. తేపగునుశుభముహూర్తము, మీపతిఁ బెండ్లికొమరునిఁగ మీరటఁజేయ

న్మాపట్టిఁబెండ్లికొమరిత, యైపరగంజేయువాఁడ నానతియీరే.

55

క. అనిలగ్నపత్రికనపుడు, వినయంబునవ్రాయఁజేసి విబుధావళిచేఁ

బనుపఁగనాయతినాధుఁడు, ఘనమోదంబందె యద్దికనుఁగొనియంతకా.

56

గీ. కార్యమునకును సమ్మతికలదటంచుఁ, దెలుపుశుభలేఖలగ్న పత్రికయనంగ

దీటుఁగాబుచ్చెయతియును మేటికాన, బలఁగముకొఱంతె జగదీశుబలమునుదగు.

వ. ఇట్లులగ్నపత్రిక పనిచియాత్రిదండేంద్రుండు బహువిలాసవిశేషంబులతో యాద

వాద్రీశుధ్యానావాహనాది సంస్కారంబులనవ్వి గ్రహంబునందా గొఱించియథా

విధిగాసర్వదైవోపచార రాజోపచారంబులు నడపిబంగరుపుట్టంబులును బట్టుదట్టి

యుంగట్టిబహువిధ రత్న భరణభూషితుండేసి సముత్సాహసంపన్నంగా నొనర్చి

కొనియిండనటగగరునం బాదుషాయాజ్ఞానుసారంబుగ.

58

నీ. చంపకతైలాబు నింపుగాఁదెప్పించి ముక్కలిపీటపై ముదితనునిచి

బలువిలాసంబులఁజెలికత్తియలు తీవిఁదలయంటిపన్నీట జలకమార్చి

స్వర్ణాంబరంబులు సకలభూషణములు మెఱుఁగులీనెడునట్లు మేనఁదొడిగి

పెదపేరటాండందఱ దనదియనిపిల్వబడఁదగు పాటలువాడనొకట.

- తే-గీ. పసపునలుగదిమున్నుగా బహువిధముల, లాంఛనంబులుజరిపి ఖులాసనున్న
బీబినాంచారినప్పుడు ప్రీతితోడఁ, బెండ్లికొమరితఁజేసిరి బెలుకువీడ. 59
- క. అనాడట్టులజరుగుట, తానెఱిగిదివాకరుండు తద్విషయంబు
దానాకంబునఁదెలుపఁగ, బోనుండునటన్నయట్టు ప్రొద్దుటగుంకె. 60
- ఉ. దేవుని పెండ్లియంచువిని దేవతలెల్లరు డిగ్గి వత్తురొ
కోవివరంబెఱుంగునెడఁ గూర్మివహింతురు వారలన్నమై
నావలనీవలంగనఁగనంతటఁ దారలుపిక్కటిల్లెబ
లీవిని బెండ్లివారికగు లెక్క నెయున్నతపీఠ పంక్తులక. 61
- ఉ. మందులునాదుభక్తులిటు మానవనాథము ఖాళినిద్దురం
జెందుదురొక్కొపావయాట శీఘ్రమపెండిలిఁగోరుచున్నవాఁ
డిందులనేనుగాచిననె యెల్లఘటిల్లురు జల్లగానటం
చిందుఁడువైనిగాపునకు నేర్పడెనానుదయించి యొప్పుడుక. 62
- క. ఆరేయసామిరామికి, నారాట్సుకుమారికొంత యారసిమరునాఁ
డొరూఢిగదర్శనమను, కూరిమితోఁడపెవ గనుగుందకవేడ్కక. 63
- గీ. పనులకేర్పడియున్నార పాటొనర్పఁ, నౌరులెల్లరునిండ్ల శోభలనుగూర్పఁ
జాలదాయెనెరేయన్నలీలవేగ, వేగుజామయ్యెఁగాలంబు వింతకాదె. 64
- గీ. వేగఁబనివడలెండను వివరమునకొ, అందరినివేగలేవెడి యాత్రమునకొ (పుడు.
కూర్మిముమ్మారుకొక్కరో కోయటయనుచు, వాటముగఁబల్కెఁగాలజ్ఞకూటమ
- క. అంతనగారానొబతు, సంతసమునమొదలిడంగ సాగిననష్టా
వింతఁగనివెఱఁగుపడెనీ, యింతియనంబూర్వకాంత యెఱుపునుదాల్చెక. 66
- గీ. దేవదేవుని పెండ్లియంటే వెలుంగు, జగమునిండెడునంతగ జరుగవలదె
యనుచుదేవతలుంచిన ఘనమణియొకొ, నాగగనమణియుదయాద్రి బాగుగఁదగ.
- వ. అట్టియెడఁగాల్య కరణీయంబులెల్లందీరిచికొన్న యతిశేఖరుండు సకలసన్నాహ
సన్నద్ధులగుబహుదేశా ధీశ్వరులునుచతుర్వేద మట్టాస్త్రపారంగతులగు విబు
ధోత్తములును సర్వసంపత్సమృద్ధిగల భిక్షజనులును లక్షోపలక్షులుగఁబరివేష్టింప
నొక్కింతతడవువేచి సమయంబునూచించిన వచ్చుననిలేచి పాదుషావలననంపఁబడిన
నూత్నరత్నఖచితంబగు స్వర్ణాందోళికయందుఁ బెండ్లికొమరుని నెక్కించుకొని. 68
- సీ. సకలదిక్కులయందుఁ బ్రకటనపడినట్టులప్రతి ధ్వనులచేఁదెలియఁబడఁగ
ధంకానగారాపటహ మృదంగంబులుతొసాలు రుంజలుతబలకులును
డాబుగామ్రోగంగనా బతుముఖవీణశ్రుతిసనాయుల తూర్వమతులముగను
అడుగడ్డునకుమ్రోగునట్టి ఫిరంగులుజగమెల్లఁదెలిసెడు సాధనముగ.

- తే.గీ. రంభమొదలగునచ్చర రమణులట్టి, వారకాంతలు మేటియొ య్యగములను
భరతనిపుణతయభిసయ ప్రాధిమమును, జేటపజుచువన్నెగా నాటలాడ. 69
- గీ. బయలు వెడలియు ధిల్లీశుపట్టణమున, లలితముగఁజేసికట్టి యలంకరణము
నిర్వచింపఁగరానియ పూర్వమగుట, నుల్ల సనమునఁగనుచు రంజిల్లువేడ్క. 70
- క. రాజపథంబుననడచియు, రాజద్వారంబునేరరంజిలువేడ్కం
దాజీములుదాఁజేయుచు, రాజేంద్రుఁడుపాదుషాయెరపి నెదురయ్యె. 71
- గీ. వచ్చియల్లునకును యతివర్యునకును, జోడుచేతులునుదుటను శోభిలంగ
వంగియాదాబు లానరించివారిఁగొంచు, లోనిభవనంబునకుఁగొని పోనవటను. 72
- చ. అకలుష వేదవేత్తలు వడుగములం బరిశీలనంబుగా
సకలరహస్యము ల్వరుసఘాత్రులకెప్పుడు బోధసేయునా
ప్రకటసుధీంద్రపంక్తియును భవ్యవర్జిత్రులు మాలవీలులొ
కికులుఁగపింద్రులింకను ఫక్తియువాసిను లొప్పియుండుటకొ. 73
- క. సమయోచితతంత్రంబులు, సముచితమంత్రములుసదివి సాగింపఁగా.
గొమరారువిగ్రహంబు, త్రిమశీతముఁజేర్చిపుడు దానికేనెదురకొ. 74
- గీ. కాండపటమొక్కటడ్డము గానుబట్టి, యవలనాబీబిహూర్పుండు నటులఁజేసి
కాగ్యములుసల్పనప్పట్లు కనెడుప్రీతి, నదతొగఁబడిమాచి రద్దెచ్చెరువని. 75
- క. బొమ్మటమెండ్లికుమారం, డెమ్మాదిరిలు నైఁగట్టు నెటుకేల్వట్టు
నైపున్న లేదునెట్టులా, గమ్మకుడేభింగజల్లిఖిడ్రేయనుచుకొ. 76
- గీ. మేచ్చవర్యులుపొందువులేచికనఁగ, వితంయేమొక్కబొమ్మయా వంతయొనఁ
బెరుగుతరుగులులేకట్టే పరగుచుండి, వలయునెడలను నట్టిట్టు మెలఁగునదియె.
- సీ. పాణిగ్రహణమును పట్టునఁగాండమ్మ తనయంతలేమట తరుణికేలు
గట్టిగ నెవ్వండ్లొపట్టిలాగినయట్టు లొనరుటకాన్పించె జనులకపుడు
జీలకఱ్ఱగుడంబుమేలుకొటాధిపు కేలఁబెట్టఁగనొప్పె బాలతలను
మంగళనూత్రంబు మహానీయుచేతులఁ బెట్టఁగాబీబికిఁ గట్టఁబడియె
- తే.గీ. వింతయదియేమొ పనులిట్లు వివరముగను, గానుపించునురూపంబుగానఁబడదు
నమ్మకముచిక్కఁబనిసర్వ సమ్మతముగ, చైవమహిమంబునుతికెక్కదారిపాడదు.
- ఉ. మక్కువఁజెందియున్నయది మానినికావున నాపెకున్నదా
నిక్కపుభక్తుఁడైవిపుల నివృత్తజించుయతింద్రహాళికిం
దక్కమఁతురుఁగందమన దర్శనమియఁడె మాయలాఁడుమీ
టక్కురిదేవుఁడంచెలుల డాబులువల్కినవాబులల్లికొ.

వ. ఇట్లుబహువిభవశోభితంబుగాఁ బ్రాణిగ్రహణ మాత్రధానణ మహాత్మ్యనంబుజనుగ

క. అందలి పెండిలివారల, కందఱకునుభోజనంబు లచరింపంగా

విందులకుఁదగినయత్నము, ముందేయొనరింపఁబడియె మోఖ్లా లెక్కకై. 81

గీ. పలుతెఱంగులజీవుల పలలములను, బక్ష్వమొనరించి బహువిధ భిక్ష్యుభోజ్య

శాకలేహ్యంబులనురిచి సన్నవీయ, మన్నముగఁగూర్చియొడ్డించి యున్న తఱిని. 82

క. విందులుగుడువఁగవచ్చిన, యందఱిలోయతివరేణ్యుఁ డనికనినంతం

జందరవందరమదిగా, సందేహించెనుభుజింపస హ్యముకమికై. 83

క. వీరలుహిందువులందును, బారులుగాజులుకిరాట భతోత్తములే

చేరిరిగదయేతీరునఁ, గూరిమిభుజియింత్రొయంచుఁ గూడిరినూడకై. 84

గీ. తురకలట్టులఁజుట్టులఁ దొంగిచూడ, యతిశిరోమణి యుదకమక్షతలుసల్లఁ

జూచుచుండంగనన్నియుఁ జోద్యముగను, మాతొడిగిననైన బహుఫలవారములుగ.

క. అదికాంచిపాదుషాబహు, ముదనుందిచుహాత్మజేవ ముఖ్యుడవీవే

యుదయించితియతిరాజుగ, విదితంబిదిసూడఁజూడవి వివార్థములకై. 86

గీ. అనుమఁగొనియాడిమాకిఁక నానయేమి, నాఁగననెభాష్య కారియునరవరేణ్య

మున్ను పలలమ్ముఁ గాంచితిమెన్నియతని, గుడువవచ్చునుసందేహ ముడుపుమనుచు

క. అనగనెపాదుషమహితా, యనఘాత్మాయెగ్గునైపు మట్టెననుమి

కనునైనఫలాహారమె, యొనగూడంజేయుదు నిపుడొద్దికననుచుకై. 88

పీ. ప్రీతిగాగోధూమపిష్టము శర్కరఘృతమును గపిలగోక్షీరములును

మీఁగడజున్నునుమిస్రియు కిష్కిఘృతాచారపల్కులును ఖర్జూరములును

గ్రాక్షఫలములుబాదముకాయలేలకు లుక్కుమపూవును గొట్టెయలును

బహువిధకదళికాఫలములు చూతము ల్పనసలుకర్పూజ పండ్లుజేమ

తే-గీ. పండ్లుకమలాఫలంబులు బారుగలుగు, చెఱకుసీతాఫలంబులు జీడిపప్పు

తేనెమొదలగునస్తువు లైచ్చియొసఁగి, యారగింపుడునాఫలా హారమనుచు. 89

క. అనఁగనెవానింగొంచునిఁ, కనుకూలములైనవన్ని యాయితములుగా

నొనరినసాపడిఁప్పుడు, భునులావైష్ణవులుభూమి కాంతునియింటకై. 90

గీ. అట్లుసుఖభోజనంబులన్దైనవెస్క, సరసముగఁజేసితాంబూల చర్వణంబు

వేడుకలతోడఁగాలంబు వెడలఁబుచ్చి, పొద్దుగ్రుంకినసంతోష పూర్ణులగుచు.

క. ఊరేగింపనువేడ్కకు, స్వారిబయల్దేరిరతుల సన్నాహముతో

ధారుణియీనినయట్టులఁ, గూరిమిలక్షలకొలంది కూడినడవఁగకై. 92

- క. కండోలుపటహసాదము, డాండామనుచుండడోలు ధంకామోత
ల్నిండుగనడుమనురంజిలు, చుండంగాదూశ్యములట నొప్పుగమోసెన్. 93
- క. హిందుస్థానీమేళము, ముందుచుగర్లాటకపువి మొగినిరుదెసల
స్వందులునడుమనుబాదువ, బందుగులనుయతినిగూడి పరగఁగవెడలెన్. 94
- క. పన్నీరమపుడుచల్లిరి, మిన్నందినమందునాఁగ మేదినికిడిగ
స్వేన్నెలవలెమహతాబుల, వెన్నియొవెల్లుచునెయుండె నెచ్చటఁగన్నన్. 95
- క. హవ్యాచువ్యలలోనం, బువ్వులమైఁదేజరిల్లుపొంది కవివెసం
జివ్వునలేచియుండప్పను, సవ్యడిచేయునవికోట్ల సంఖ్యలువెలెఁగెన్. 96
- గీ. చిచ్చుబుడ్డిన్నియనియేగుఁ జెప్పలేరు, చక్రములుబొమ్మలునుజేలసంఖ్యలమరు
నిమిషనిమిషమునకునాట్లు నింగికెగయు, తోరణములట్లువెల్లించి రారకొన్ని. 97
- క. దివిటీలుజేలకొలఁదులు, పవలట్టులఁగానుపించు ప్రభనవియేదో
పువ్వులట్లుకానుపించెడి, దివిముట్టివెలుంగుదీప్తి దేదీప్యఁబై. 98
- గీ. ఇట్టులమరువహర్గఁష్టనెల్ల పౌర, వర్గమీక్షించువేడుక వారివారి
యనుసరణఁబట్టిసౌధంబు లందునెక్కి, కాంచుచుండిరిసురలొక్కొ యంచునెంచ. 99
- వ. ఇట్లారాత్రియందు ధీల్లిపట్టణంబున నెల్లెడలనప్రతిమాన మహాత్మ్యవంబు జరిపిన
గరునేరి క్రమక్రమంబునసప్పడప్పటికి విధాయకంబులగువి హితధర్మంబులన్నియు
జరుపుచు వివాహముసంపూర్తియగుడు శ్రీమద్రామానుజాచార్యవర్యుండు మహమ్మ
దీయ ప్రభుశేఖరునుద్దేశించి యిట్లనియె. 100
- గీ. అహహాభూమింద్రనీయట్టి మహితులుండె, రూఢిరెండవరత్నాకరుండవీవు
ఎంత్రుగాంభీర్యగుణమున నింతవఱకు, హరికిమామైనవరుసయు సరిపడెఁగద. 101
- క. కలిగినకొమరితఁ బెనిచియు, వలనెఱిగీసుతేచ్చఁదెలిసివరుఁ గూర్చినయ
ష్టలవడుహర్ష మతులితము, తలబరువుందించికొన్న ధన్యతఁగాంచున్. 102
- క. సామాన్యవిషయమందిది, యేమహినెల్లరకుఁగలుగ నీశునకెసుతా
ప్రేమాస్పరునకెకన్యను, నీమంబుగనిచ్చితీవ నిర్మలభావా. 103
- క. మునునీయింట నెయుండియు, ఘనుడైవిలసిల్లుచుండి కాంతకుఁబ్రియుండై
జనవిభుతనీకొసంగిన, యనఘుండల్లుండుకాఁగ హాయియగుఁగదా. 104
- గీ. సర్వసుఖములుగలపాదు పావునీకు, దనయయాబీబి కొక్కటితక్కువగునె
కానియెటుఁగనిధవుడెవ్వఁ డొనొయనక, ఇంటనుండినమహనీయుఁ డేగుపడియె. 105
- క. సుతకింకఁగొఱతయుండదు, హితమెప్పుడనీకుసల్పుని హపరములకు
న్గతియాతఁడెకాదామా, కితరులకేకాఁగనిాకునిను మిక్కిలియకా. 106

- గీ. ఇంతయల్లుడుకుదిరె నీకికఁగొఱంత, సుంతయునులేదు స్వేచ్ఛకాసంతచెడదు
ఏతనికిఁగూర్పనీకిట్టి రీతిపాసఁగు, బిడ్డకతఁడెట్టులగునయ్య ప్రియసఖుండు. 107
- వ. అనియిట్లనేక ప్రకారంబులనప్పుచొప్పిన వాంధవ్యంబువలని గొప్పతనముననగు
మెప్పునునొప్పిదంపుఁ జొప్పునువిప్పిచెప్పుచు నభివృద్ధిఁచుచుఁగడపట నిట్లనియె.
క. భూమిశ్వరమీనగరున, నేమందఱమెన్ని నాఁడు లిట్లుండనగు
న్మామేలుకోటకనుపుము, స్వామిన్నాంచారుదేవి సన్నాహముతోక. 109
- క. అనిపల్కుయతిశిఖామణి, ఘనవాక్యమువిశ్వసించి గారాబుసుతం
బనిపూనియడిగియాకెయుఁ, జనఁగానగునన్నఁజేసె సన్నాహంబుక. 110
- గీ. అరణమీయంగననువుగ ధరణిధవుఁడు, హయగజంబులురథభట చయములింకఁ
బరగుబహురత్న ఘటిత సువర్ణభూష, ణంబులొనఁగూర్చెఁగనఁగనాణెంబుగాను.
క. అంతఁబ్రయాణముహూర్తము, సంతనపఱపంగఁబడిన సమయమునందా
యింతులువేవురుఁగొలిచెడి, కాంతంజనకుండుప్రీతిఁ గన్గొనిపల్కెక. 112
- చ. కొమరితనీవుపుట్టినది గోరెమహాముదమందు చుంటిని
ల్లమరెడిశోభనంబులకు నాకరమై విలసిల్ల నింకనీ
క్రమమునఁగానగొదుగద కాంతునితోఁజనెదీవు కావునం
దమకమునొందుమానసము ధన్యవునీవయినట్లెఱింగినక. 113
- క. అనఁగాసుతక్షితిపతిఁగని, జనకాసర్వేశుకరుణ సకలవిధముల
న్నినుదేర్చుమోహపాశం, బునువిడిపించియుచుజ్ఞాన పూర్ణతనిచ్చుక. 114
- క. అనుచున్జననీజనకుల, కనురాగముతోడఁమొక్కియా యితకాఁగాఁ
జననాధునానవెడలిరి, ఘనయతినాధాది భక్తకాండముఁగూడక. 115
- గీ. వారివారికిఁదగినట్టి వాహనముల, నష్టధిష్ఠించిపురవీధి యందుఁగదల
నిరుకెలంకులహారతు లిచ్చుమిషను, పౌరకాంతులుగనవచ్చి నారిఁజూచి. 116
- గీ. బొమ్మపెండ్లి యాడి భూమిశునసుమతి, దీనసర్వసౌఖ్యమూనెదనని
పరమముదముతోడ భాసిల్లుచునుజను, నట్టిబీబిఁగనరె యతివలార. 117
- క. తానేకావలెననుచును, మానవనాయకునిఁగోరి మగనిఁగబొమ్మం
బూనికఁబెండిలియాడెనె. యీనెలఁతకుహాయియిందు నే మగునొక్కొక్క. 118
- గీ. ముద్దరాలుగానముదిత సౌఖ్య మెఱుంగ, రాకబొమ్మలాటరహిమరంగి
కోరియుండునొక్కొక్కొన్నాళ్లకైనను, బురుషవాంఛగలుగఁ బరునరయదొ. 119
- క. కాదటెసఖిరోబొమ్మనఁ, గాఁదగదటెరేలనెపుడుఁ గాంతునిమైనా
మోదముఁగూర్చెడినంటే, యీదేవునిమహిమ మెఱిగియే కోరెనటే. 120

- గీ. సెల్వపిళ్లయనెడి శ్రీనాథుడందురే, తురకబీబిసెట్టు మరగనమ్మ
నమ్మరారుమాటనా మదికిదిమాడ, మున్నెఱుంగలేని పిన్న చెయ్యె 121
- క. కాదేయలివాయెల్లరు, బాదుషనగరందు మొన్నఁబరిణయవేళ
నోదముగాఁగనిరంటే, యాదేవునివిద్వలాస మంతయిక్కేలా 122
- క. సందేహమెబామ్మేచారి, యిందీవరనేత్రబీబియే శ్రీసలియా
వందితుడైయతిరాజున, వుండెలిసెడిఁదెలియఁగలదె గుణహీనులకుకా. 123
- క. చిరకాలనువధిగానిటఁ, జెఱఁబెట్టంబడినయట్టి జేజేతల్లం
విరవిరనడవఁగజేసెను, హరిభక్తుండీతఁడంద్రు హరిమనకితఁడే. 124
- క. బొమ్మలునడచిన దెఱుఁగుట, నమ్మదరీతనిమహత్తు నవలానటులే.
యమ్మహితునేస్తమబ్బిన, కొమ్మగనమ్మటచు నేమి కొఱఁతగలుగునో, 125
- గీ. ఎఱుఁగకుండినగుణహీను లెందఱోయి, భూమిఁబుట్టుచుఁజత్తురు పురువులట్లు
జన్మసాఫల్యముంగన్న సాధులేగో, దేవహితులయిక్కంద్రిట్టి దివ్యమహిమ. 126
- క. మున్నుపురాణంబులలో, నెన్నియొకభటిట్టివెఱుఁగ నేర్పడెవినమే
యిన్నాఁడిదియును వన్నియ, నెన్నికవడుపుణ్యకథగ నేర్పడుభువిలోకా. 127
- వ. అనుచు నానావ్రకారంబుల వారివారి ప్రాజ్ఞతకను గుణంబుగఁ బల్కుచుండు
వారును వారింబంపుటకు మాత్రమె వెనుబడినందునఁ గొంతదవ్వరిగి సెలవంది నిలుచు
వారును జూచుచుండఁగనే చూపుమేఱఁగడచి యాడనాడవిడియుచు మేల్కొట
కనతిదూరంబు నన్నిశాలప్రదేశంబునం బటకుటీరంబుల మరిచికొని యాడన్నిలుచు
నెడ దేవియు దేవేశ్వరుండు నొక్కడను దత్తున్న ధానంబున యతీంద్రుండును
వసియించి వారికవుల నివులవిశాల కుటీరంబులందొకట నిఖిల భక్తాగ్రగణ్యులును
మఱొక్కటం బాదుషాయంపిన ముఖ్యులున్ని వసించియుండు నట్లేర్పఱచి యట్లా
క్రింతకాలంబుండునెడ నాచార్యవర్యాజ్ఞానుకూలంబుగాఁ బ్రయత్నంబులునడవ.
- క. హిందూప్రభువులటందఱ, మంచానందమునగురుని మహితార్థంబుల్
పొందికగావినవలసిన, చందంబులమెలఁగిరెల్ల సన్నాహములకా. 129
- గీ. పరగరాజేంద్రులాయిత్ర పఱచిచట్టి, సకలవైభవములుఁగూడి యొకఁటఁజేర
మున్నుడిల్లీనిగన్గొన్న వన్నెకన్న, మిన్నయిదియయ్యెనేరై న నెన్నఁగలరె. 130
- వ. ఇట్లనేక మహీనాధవరేణ్యులచేతఁ బనుపంబడిన రథగజతురంగోష్ఠభట సమా
హంబులును బహుధనధాన్యరాసులును జీనిచీనాంబరంబులును వినూత్నరత్నగు
టితనువర్గ భూషణంబులునుబహువిధఫలపుష్పనికరంబులును వందిమాగధనటగాయ
కసందోహంబులునుహృద్యంబులగు వాద్యవిశేషంబులు నింకంబొంకంబులగు నక

లంకవస్తుసంకులంబులును జేరందత్ప్రదేశంబుత్రయస్త్రిం శత్రోక్తిదేవదేవయోని
సమావృతనాకలోకంబుభౌతి విలసిల్లియుండె నట్లుండ నమ్మఱునాఁడు తిథివా
రోడులన్నధృవక మిశ్రితంబై పంచకరహితంబగు సన్మహూర్తంబు నిర్ణయింపం
బడుటయునాఁడు సాయాహ్నంబున బీబీనాంచారాంబ భక్తలోకంబును బరీజన
సమాహంబును బ్రీయంబున నవలోకించి వారెల్లరు నీభవంబున నిహంబున సకల
సుఖంబులునను భవించిజన్మాంతరంబున విష్ణుసాయుజ్యంబుగను నట్లువరంబొసంగి
నాఁటిరేయినటకు రాఁగలరాజేంద్రులకు దర్శనంబీ నొల్లనియాత్మాభిమతంబుయతి
వర్తనకెఱుకపఱచి నిజార్థశుండగు జగదీశునను మతంబునఁ దానున్విగ్రహస్వరూ
పంబుఁబడయుడు నందఱకును మహాశ్చర్యకరంబయ్యెనంత.

131

క. మఱునాఁడటసంప్రోక్షణఁ, గరమానందంబుతోడఁ గావించిజగ
ద్వరుశల్వపిళ్లనాధునిఁ, దరుణీమణిబీబీఁ గూర్చితాయతినిలిపెన్,

132

క. అంతటసంతసముగభువ, నాంతర్యామికిని బీబీకప్పడమరల
న్వీంతగఁగల్యాణోత్సవ, మెంతయురమ్యముగఁ జేసిరేలికలెల్లన్.

133

గీ. నాఁటఁగోలెమేలు కోటనుబీబీయు, సెల్వపిళ్ల విభుఁడుఁ జెలఁగుచుండి
సకలభువనములను సంగక్షణంబుతా, మొప్పజేయుచుండ్రు మెప్పుగనుచు.

134

క. ఇదియాదవాదినాయకు, సదమలచరితంబు దీనిఁజదివినవిన్నం
గుదిరికనైహికసౌఖ్యముఁ, బదపడిఁబరసౌఖ్యమునగు బ్రజలకు నెల్లన్.

135

క. మనముననెక్కార్యంబును, ఘనముగవాంఛించియిద్ది కాంక్షఁజదివిన
న్మునుముందుగ నద్దయ్యెడి, ననఘనగాఁబిదపఁ గోర్కెలన్నియుదీరున్.

136

క. శ్రీదామధునూదనదా, మోదరకరిరాజరక్షము నిజనదత్తా
మోదాకరకరుణానిధి, సాదరదితిపుత్త్రశిక్షసజ్జ నపత్నా.

137

ఈజంగ. సరోజాతపత్త్రాక్ష సత్వప్రచారా, సరిన్నాధగం భీరస్వర్ణాద్విధీరా
పురారాతిమిత్ర ప్రభూరమ్యమూర్తీ, సురారీంద్రసంహారజ్యోతాన్నిచ్చక్రీడీ

గద్య. ఇదిశ్రీహేమపాలస గోత్రకామిసెట్టివంశపవిత్ర శ్రీవేంకట
దాసపుత్రపేరమ నొరాఖ్యసుకవిమిత్ర ప్రణీతంబయిన
యాదవాద్రీశోపాఖ్యానంబునందు సర్వంబును

తృతీయాశ్వాసము

2

సంపూర్ణము.

26661
25.3.72